

KVORUM SRPSKE

NARODNA
SKUPŠTINA
REPUBLIKE
SRPSKE

Informativni bilten Narodne skupštine - specijalno izdanje

Oktobar 2016.

25
godina

A photograph of the National Assembly building in Belgrade, featuring a modern architectural style with a grid of windows and a central tower. The building is set against a clear blue sky, with a few trees visible in the foreground.

Poslanici Kluba Srpske demokratske stranke i Kluba Srpskog pokreta obnove u Skupštini Bosne i Hercegovine, kao legitimni predstavnici srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, na osnovu ustavom utvrđenog prava na samoopredjeljenje, uključujući i pravo na otcjepljenje, na sjednici od 24. oktobra 1991. godine, donose

Odluku o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini

I

Osniva se Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, kao najviši predstavnički i zakonodavni organ srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

II

Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini sačinjavaju poslanici Srpske demokratske stranke i Srpskog pokreta obnove u Skupštini Bosne i Hercegovine. Poslanicima Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini postaju i drugi poslanici Skupštine Bosne i Hercegovine srpske nacionalnosti potpisivanjem izjave o pristupanju ovoj skupštini.

III

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini ramtraće i odlučivati o pitanjima koja se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti srpskog naroda sa ostalim narodima i narodnostima koji žive u Bosni i Hercegovini i zaštitu interesa

srpskog naroda ukoliko bi ti interesi bili ugroženi odlukama Skupštine SR BiH.

IV

Srpski poslanici nastavljaju rad u Skupštini SR BiH i radnim tijelima u koja su birani, osim u slučajevima kad se ocijeni da skupštinska akta koja se razmatraju i usvajaju ugrožavaju ravnopravnost i nacionalni interes srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

V

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini priznaje važnost akata Skupštine Bosne i Hercegovine, koja nisu u suprotnosti sa interesima srpskog naroda.

VI

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini priznaje savezne propise kao i republičke propise ako su u saglasnosti

sa saveznim propisima i ako ne povređuju ravnopravnost i interese srpskog naroda.

VII

Skupština srpskog naroda će do donošenja akata o organizaciji, djelokrugu i načinu rada, donijeti Privremeni poslovnik Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

VIII

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u Listu srpskog naroda „Javnost“.

Broj 02-18/91
24. oktobra 1991. godine
Sarajevo

Predsjednik
Skupštine srpskog
naroda u BiH,
mr. Momčilo Krajišnik, s.r.

KONSTITUTIVNI AKTI REPUBLIKE SRPSKE

Piše: prof. dr Mile DMIČIĆ
redovni profesor Pravnog fakulteta u
Banjaluci

Pravne i političke akte, u svim organima vlasti, 1991. i 1992. godine, donosili su predstavnici samo dvaju naroda, mimo volje predstavnika srpskog naroda. Vrhunac takve prakse prilikom odlučivanja u institucijama vlasti BiH, bio je 14. i 15.10.1991. godine, kada je Skupština SR BiH, bez prisustva poslanika srpskog naroda, kao konstitutivnog i državotvornog naroda, usvojila dokumente koji su se odnosili na budući državnopravni status BiH: Memorandum o suverenosti BiH i Platformu o položaju BiH u budućem ustrojstvu jugoslovenske zajednice u kojima se jasno ističe da BiH ne želi ostati u jugoslovenskoj državi, već da se izdvoji kao samostalna i nezavisna država, čine poslanici srpskog naroda, koji je izgubio status konstitutivnog naroda, postaju skupštinska manjina. Naime, u članu 6 Memoranduma stoji da „skupštinska većina (Muslimani i dijelom Hrvati) odlučuju o sudbini Bosne i Hercegovine, a priznaje se pravo skupštinskoj manjini (Srbima) da zahtijeva svoj kulturni, socijalni i ekonomski interes“.

S obzirom na to da u Skupštini SR BiH više nisu mogli štititi i ostvarivati interese srpskog naroda i na činjenicu da su akti koji se odnose na državnopravni status BiH doneseni mimo njihove volje i bez njihovog prisustva kao legalnih i legitimnih predstavnika srpskog naroda, poslanici srpskog naroda su istupili iz Skupštine i 24. 10. 1991. godine osnovali Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Od tada je otpočeo proces konstituisanja Republike Srpske.

Do kraja 1995. godine, odnosno do usvajanja Dejtonskog mirovnog sporazuma (14.12.1995), u procesu

stvaranja Republike Srpske doneseni su značajni konstitutivni akti (državotvorni dokumenti):

- **Odluka o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini**

Odluku su 24. oktobra 1991. godine donijeli narodni poslanici koji su izabrani na neposrednim parlamentarnim izborima u jesen 1990. godine. Ovom Odlukom utvrđeno je da će Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini razmatrati i odlučivati o svim pitanjima iz nadležnosti zakonodavnog tijela, a naročito o onim pitanjima koja se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti srpskog naroda sa ostalim narodima koji žive u Bosni i Hercegovini i na zaštitu interesa srpskog naroda uopšte. Skupština je zasijedala u Sarajevu, a početkom rata u proljeće 1992. svoj rad je nastavila na Palama kod Sarajeva.

- **Odluka o ostajanju srpskog naroda Bosne i Hercegovine u zajedničkoj državi Jugoslaviji**

Ovu odluku je donijela Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini 24. oktobra 1991, a građani su je potvrdili na referendumu (plebiscitu) 9. i 10. novembra iste godine. Utvrđeno je da svaki konstitutivni narod ima pravo da se opredijeli gdje, s kim i u kakvoj državnoj zajednici će

živjeti, te da tako srpski narod ostaje u zajedničkoj državi Jugoslaviji, sa Srbijom, Crnom Gorom i drugima koji se za to izjasne. Potvrđeno je da bez volje sva tri konstitutivna naroda ne može postojati jedinstvena Bosna i Hercegovina.

- **Deklaracija o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine**

Polazeći od univerzalnog, neotuđivog i neprenosivog prava svakog naroda, utvrđenog i dokumentima OUN, na samoopredjeljenje, samoorganizovanje, na osnovu kog on određuje svoj politički status, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini donijela je, 9. januara 1992 godine, Deklaraciju o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine. Proglašenjem Republike formalnopravno je nastala nova država čiji je faktički proces konstituisanja nastavljen. Deklaracijom je utvrđeno da će se teritorija razgraničiti mirnim putem uz uvažavanje etničkih, istorijskih, pravnih, kulturnih, ekonomskih, geografskih, komunikacionih i drugih kriterijuma, uz uvažavanje međunarodnog prava. Međutim, dogovor o razgraničenju nije postignut sa predstavnicima druge dvije nacionalne državne tvorevine, sve do 1995. godine, Dejtonskim

mirovnim sporazumom.

Deklaracijom je utvrđeno i to da će do izbora i konstituisanja novih državnih organa vlasti, funkcije državnih organa obavljati Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i Ministarski savjet. Organizacija vlasti, de facto, već je postojala - od opština, preko autonomnih oblasti do Republike i republičkih organa.

• **Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine (kasnije Republike Srpske)**

Svaki narod, pa tako i srpski, ima prirodno i neotuđivo pravo na samoopredjeljenje, samoorganizovanje i udruživanje. Stvarajući na toj osnovi samostalnu i demokratsku državu, zasnovanu na vladavini prava, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, 28. februara 1992. godine donijela je Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine (Ustav Republike Srpske). Tako je formalno-pravno nastao državnopravni subjekt srpskog naroda, jer su sa proglašenjem Republike već postojala tri elementa neophodna za njeno postojanje: teritorija, iako još neomeđena, stanovništvo i organizacija državne vlasti. Ustavom je uspostavljena Republika Srpska kao država srpskog naroda i građana koji u njoj žive (član 1 Ustava), u kojoj su svi građani ravnopravni i slobodni. Ustav, kao najviši konstitutivni pravni akt države, utvrdio je sve bitne elemente države: oblik državnog uređenja, oblik vladavine, sistem organizacije vlasti (podjela vlasti), prava i dužnosti građana, lokalnu samoupravu itd.

• **Ustavni zakon za sprovođenje Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine**

Istovremeno sa usvajanjem Ustava, usvojen je i Ustavni zakon za sprovođenje Ustava Republike Srpske. Donošenje ustavnog zakona je uobičajeno prilikom donošenja ustava jer se njime čini prvi korak njegove primjene, odnosno propisuje

način provođenja ustava i njegovog stavljanja u funkciju. Ustavni zakon za sprovođenje Ustava Republike Srpske utvrdio je vrijeme stupanja na snagu ustava i rad republičkih organa; sastav Narodne skupštine koju sačinjavaju poslanici izabrani na višestranačkim izborima 1990. godine i održavanje dopunskih izvora radi popune Narodne skupštine; način izbora predsjednika Republike do redovnih izbora i članova Vlade, te predsjednika i sudija redovnih sudova; usklađivanje statuta opština; donošenje odgovarajućih zakona od strane Narodne skupštine koji će omogućiti rad državnih organa Republike; donošenje izbornih zakona po kojima će se održati izbori čim se za to steknu uslovi; primjenjivanje zakona SFRJ i SR BiH koji nisu u suprotnosti sa Ustavom Republike Srpske do donošenja zakona od strane Narodne skupštine.

• **Deklaracija o državnom i političkom uređenju države**

Deklaracija je usvojena 12. avgusta 1992. godine i ima karakter ustavnog akta, odnosno elemente ustavnih amandmana ili ustavnog zakona, na osnovu kojih su izvršene izmjene i dopune Ustava. Deklaracija utvrđuje novo ime države-umjesto Republika srpskog naroda Bosne i Hercegovine utvrđen je naziv Republika Srpska, kao i državni simboli (himna, zastava, grb). Ona je proglašena suverenom i jedinstvenom, sa republikanskim oblikom vladavine. Teritorija je bila podijeljena na opštine, a Ustavom su bile predviđene i oblasti, kasnije regije, sa širim ovlašćenjima. Ekonomski odnosi su zasnovani na različitim oblicima svojine i tržišnoj privredi. Odnosi sa ostala dva konstitutivna naroda (Hrvatima i Muslimanima) i njihovim državnim tvorevinama, predviđen je princip dogovora, razumijevanja, a naročito u pogledu granica, komunikacija, eventualnog stupanja u konfederalni savez na osnovama ravnopravnosti.

Moramo demok

Piše: Nedeljko ČUBRILOVIĆ,
predsjednik Narodne skupštine

Republika Srpska je državna zajednica koja već sada živi duže nego što je živjela Kraljevina Jugoslavija. I Narodna skupština Republike Srpske, u skladu sa tom činjenicom, živi duže nego što je živjela Skupština Kraljevine Jugoslavije. To jasno pokazuje i dokazuje da je Republika Srpska zajednica kojom će se nauka baviti i kojom se već bavi kao neospornom istorijskom činjenicom.

A kako je počela istorija?

Odluku o osnivanju Skupštine srpskog naroda u BiH 24. oktobra 1991. godine donijeli su poslanici izabrani na prvim demokratskim izborima kao odgovor na uporno preglasavanje predstavnika srpskog naroda u tadašnjoj Skupštini SRBiH.

Poslije toga Skupština srpskog naroda donijela je temeljne akte na kojima do danas počiva Republika Srpska: prvo Odluku o osnivanju Skupštine srpskog naroda. Potom, Skupština je 9. januara 1992. godine donijela Deklaraciju o proglašenju Republike Srpskog naroda u BiH, a taj datum označen je kao Dan Republike. Još jednu istorijsku sjednicu poslanici su održali 28. januara 1992. kada su donijeli Ustav Srpske Republike kojim su precizno određene i same nadležnosti najvišeg zakonodavnog tijela.

Osnivanje Skupštine srpskog naroda u BiH, kasnije Narodne skupštine Republike Srpske, bio je prvi istorijski

o da sačuvamo i negujemo ratski kapacitet parlamenta

korak u osnivanju Republike Srpske. Bila je to hrabra, mudra i vizionarska odluka srpskih poslanika, iako iznuđena stalnim marginalizovanjem i preglasavanjem srpskog naroda u tadašnjoj BiH. I što je najvažnije osnivanjem Narodne skupštine udareni su temelji države kroz organizovanje zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Osnivanjem svog parlamenta koji je donio konstitutivne akte Deklaraciju i Ustav Srbi u BiH obezbjedili su pravo na ravnopravnost i uvažavanje stavova unutar BiH koje je, nekoliko godina kasnije, nakon nažalost krvavog ratnog perioda, verifikovano Dejtonskim mirovnim sporazumom i priznavanjem Republike Srpske kao jednog od dva konstitutivna entiteta koja čine državnu zajednicu BiH.

Narodni poslanici su strateške smjernice odbrane u odbrambeno otadžbinskom ratu donijeli na sjedinici u Banjaluci 12. maja 1992. godine, donošenjem Odluke o formiranju Vojske Republike Srpske. Na istoj sjednici Narodna skupština je izabrala Predsjedništvo Republike.

Da bi sačuvala kompaktnost nepovezane teritorije u ratu i građanima i na taj način poslala poruku pripadnosti i sigurnosti, Narodna skupština Republike Srpske sjednice u ratu nije održavala samo u Palama, gdje joj je u to vrijeme bilo sjedište, nego i u Banjaluci, Bijeljini, Prijedoru, Sanskom Mostu, Bileći, Zvorniku....

Prvi saziv poslanika Narodne skupštine suočavao se sa mnogim krupnim i prelomnim odlukama, među kojima je i nekoliko mirovnih planova: Kutiljerov plan 1992, Vens Ovenov plan 1993, Oven-Stoltenbergov plan i plan Kontakt grupe 1994. godine.

Uporedo sa teškim i istorijskim odlukama poslanici su radili na donošenju sistemskih zakona bez kojih ne bi bilo ni institucija, niti bi Republika Srpska mogla da funkcioniše u svim oblastima ekonomskog, društvenog, kulturnog, obrazovnog života.

Svi poslijeratni sazivi Narodne skupštine nastavili su taj put očuvanja i izgradnje Republike Srpske.

Bilo je i u tom poslijeratnom periodu i važnih i teških odluka, poput one

koju je donijela, tadašnji predsjednik RS Biljana Plavšić, o raspuštanju Narodne skupštine i raspisivanju vanrednih izbora ili teške situacije kroz koju je prolazio parlament nakon odluka visokog predstavnika o smjeni predsjednika RS Nikole Poplašina (1999) i kasnije o smjeni predsjednika Narodne skupštine RS Dragana Kalinića (2004).

Svaki saziv Narodne skupštine imao je pred sobom teške trenutke i donosio teške odluke. Tako ni ovaj saziv nije bio pošteđen takvih trenutaka, a jedan od njih je Odluka Ustavnog suda BiH o osporavanju 9. januara kao Dana Republike Srpske.

Ipak, zahvaljujući čvrstim temeljima na kojima je napravljena, zahvaljujući prije svega konstitutivnim aktima, ali

i zakonima Narodne skupštine, Republika Srpska je preživjela sve potrebe i nastavila da se razvija i napreduje.

U svom, 25 godina dugom radu, Narodna skupština donijela je 120 amandmana na Ustav, deset rezolucija, 27 deklaracija, 1.629 zakona, 2.480 odluka, 1.362 zaključaka, osam preporuka.

Od prvih višestranačkih izbora 1990. godine izabrani su poslanici u devet saziva Narodne skupštine, a na čelu parlamenta promijenilo se šest predsjednika. Narodna skupština birala je 12 vlada.

Poslije potpisivanja Dejtonskog sporazuma, čiji sastavni dio je i Aneks 4 Ustava BiH, definisan je odnos Narodne skupštine Republike Srpske i Parlamentarne skupštine BiH. Od tada Narodna skupština Republike Srpske bira delegate Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Nakon ustavnih promjena 2000. godine o konstitutivnosti Srba, Hrvata i Bošnjaka na cijeloj teritoriji BiH, uvedeno je Vijeće naroda Republike Srpske. Ovo skupštinsko tijelo takođe bira Narodna skupština RS, a čini ga 28 delegata, po osmoro Srba, Hrvata i Bošnjaka i četiri delegata iz reda ostalih.

Pored toga, Narodna skupština osnovala je i Savjet nacionalnih manjina kao posebno savjetodavno tijelo koje broji 17 članova.

Prosto bi bilo nemoguće nabrojati sve ono što su poslanici Narodne skupštine RS za ovih četvrt vijeka učinili, ali posve je jasno jedno, a to je da je svojim zakonodavnim djelovanjem ovih 25 godina, kroz donošenje velikog broja zakona, propisa, budžeta i drugih akata Narodna skupština Republike Srpske temelj na kojem počiva Republika. Kroz rad Narodne skupštine izgrađen je sistem njenog razvoja, ali i opstanka.

Zbog svega toga Narodna skupština RS ne zauzima posebno mjesto samo u stvaranju Republike Srpske, nego i u njenom razvoju. Jedno je sigurno, da nema Narodne skupštine, kao najvišeg zakonodavnog tijela, ne bi bilo ni Republike Srpske.

Zahvalnost za to pripada svim, od naroda izabranim tribunima, kroz čije odluke se čuo glas svih građana Srpske. U tom poslu Narodna skupština još od teških ratnih vremena do danas iskazivala je svoj puni demokratski kapacitet i nikada se u plenarnoj sali „stvari“ nisu završavale bez polemike, neophodne i ključne u postizanju što boljih rješenja za građane Republike

Srpske. Ipak nikada niko od poslanika u svojoj različitosti stavova nije išao ispod one „crte“ ispod koje bi se nekom odlukom ugrozio minimum interesa Republike Srpske.

Narodna skupština Republike Srpske 25 godina čuva parlamentarizam što je njen osnovni zadatak i u budućnosti. U Narodnoj skupštini sjede izabrani predstavnici naroda koji zastupaju interese svojih birača bez obzira iz kog političkog bloka dolaze. Zbog toga je uloga parlamenta suštinska u demokratizaciji cijelog društva.

Taj demokratski kapacitet parlamenta je nešto što moramo da sačuvamo i negujemo, držeći se pravila demokratskog i pristojnog dijaloga. Većina je ta koja svoju snagu treba da iskaže time što će manjini dozvoliti da iznese svoj stav i da je sasluša, jer samo tako se gradi čvrst i trajan sistem koji ostaje i opstaje i sa promjenama nosioca vlasti. To je naša obaveza i naš cilj. Jer Republika Srpska je važnija od svih nas. Republika Srpska to od nas očekuje.

Na mnogaja ljeta!

ČESTITKE PREDSJEDNIKA

**Milorad Dodik, aktuelni
predsjednik Srpske**

Nezaobilazna činjenica jeste da je Republika Srpska stvorena voljom srpskog naroda, na demokratski način, kako su to činile i mnoge druge zajednice

u istoriji. Stoga smo dužni izraziti zahvalnost tadašnjim političarima za izdržljivost i trajnost u stavu, te za jasnu koncepciju koju su imali.

Upravo srpski poslanici iz prvog saziva Narodne skupštine Republike Srpske iskazali su političku volju i sposobnost da se na ovim prostorima zaštiti srpski narod, nakon raspada Jugoslavije. Zato su donijeli sve vitalne odluke za formiranje Srpske, Ustav, zakone i državne akte. Ti ljudi su u najizazovnijim vremenima jedinstveno gradili političke stavove i izgradili Republiku Srpsku.

Narodna Skupština Republike Srpske, kao najviši organ ustavne i zakonske vlasti, uspješno, svih 25 godina, brani osnovne vrijednosti Dejtonskog mirovnog sporazuma, i izvorne principe napisane u Dejtonu, boreći se za

razgraničenje nadležnosti između entiteta i BiH, te protiv upornog osporavanja i kršenja Dejtonskog sporazuma od strane dijela međunarodne zajednice kroz nametanje ustavnih amandmana na ustave entiteta, nametanje zakona, smjene izabranih zvaničnika od strane visokog predstavnika itd.

Neophodno je da mi u Republici Srpskoj i u budućnosti održimo naše jedinstvo, kako na principijelnim nacionalnim i državnim pitanjima ne bi bilo nikakih razlika. Izuzetno je važno obezbijediti dijalog svih relevantnih političkih faktora u Republici Srpskoj, te graditi zajedničku strategiju da bi Republika Srpska bila osnažena i dobro pozicionirana. Uloga Narodne skupštine Republike Srpske je u tome ključna.

Biljana Plavšić (1996. - 1998.)

Od sveg srca čestitam 25. rođendan Narodnoj skupštini. Da bi ispravno razumjeli i u potpunosti shvatili zašto

je formirana tadašnja Skupština srpskog naroda u BiH potrebno je vratiti sjećanja u dva najturbulentnija dana za srpski narod – 14. i 15. oktobar 1991. godine, kad su srpski predstavnici u parlamentu BiH brutalno prevareni. Bez njihovih glasova i samim tim i u nedostatku obavezne dvotrećinske većine usvojen je Memorandum o suverenosti BiH koji su predložili poslanici SDA i HDZ BiH. I danas se, kao da je juče bilo, sjećam ta dva burna dana koja su i dovela do naše odluke da već 25. oktobra 1991. godine oformimo Skupštinu srpskog naroda u BiH, koja je 9. januara proglasila Srpsku Republiku BiH.

Pošto nakon burne i cjelodnevne rasprave

nije bilo dogovora u vezi predloženog Memoranduma, tadašnji predsjednik parlamenta BiH Momčilo Krajišnik je kasno uveče, oko 23 časa, prekinuo sjednicu i odredio da se sutra nastavi. Međutim, u povratku kući, u automobilu sam čula nešto što je šokiralo, predstavnici Bošnjaka i Hrvata su bez nas nastavili sjednicu.

Kad se sve to sagleda i stavi i kontekst haosa na terenu, među narodom, i preglasavanja Srba i u Predsjedništvu i tadašnjoj Vladi, jasno je zašto smo 25. oktobra bili prisiljeni da formiramo Skupštinu srpskog naroda. Naprosto, to je bio naš odgovor na pravno nasilje koje nam je učinjeno.

Nikola Poplašen (1998. - 1999.)

Burna istorija demokratskog odlučivanja oličena je istorijom rada Narodne skupštine u proteklih četvrt vijeka. To čini čvorno ogledalo političkog života Srba i BiH i, indirektno, srpskog naroda u cjelini.

Tokom proteklih 25 godina, propitivana su razna rješenja i usvajani istorijski akti, iako se narodnim poslanicima ponekad znalo učiniti da je riječ o dnevnoj politici. Pritom, neka od tih rješenja su rezultat pregrijanih osjećanja ulivenih u buru hrabrosti i nepopustljivosti, dok su

neka od njih rezultat spoljnih pritisaka i kalkulantske diplomatije ispod istorijskih zahtjeva i potreba naroda.

I jedna i druga će u vremenu pred nama biti predmet političkih i naučnih vrednovanja. Ali, neka nam to bude pouka za budućnost. Poslanici nikada ne bi smjeli donositi odluku koja je protivna interesima naroda kojeg predstavljaju.

Sveukupno, uvjeren sam da je Narodna skupština u proteklih 25 godina sazrela i u političkom i u pravnom smislu i da je na dobrom putu.

Mirko Šarović (2000. - 2002.)

U mojim očima Narodna skupština svih ovih 25 godina bila je ključna, temeljna institucija Republike Srpske koja je dala pečat njenom stvaranju i poslijeratnom održanju i razvoju. Taj krucijalni značaj uprkos nekim pokušajima da se mjesto

odlučivanja izmjesti izvan narodnog predstavničkog tijela nije izgubila ni danas. Poštujem tu uzvišenu ulogu koju je imala Narodna skupština i poštovao sam je i dok sam bio predsjednik Republike Srpske.

Dragan Čavić (2002. - 2006.)

Višestranačje i parlamentarnu demokratiju zaslužuje svaka civilizovana i prosperitetna zajednica. Društvo u kojem ne postoje ova dva temeljna uslova opšte slobode, u principu je autokratsko i totalitarno. Republika Srpska, svojim nastankom i proglašenjem

Ustava, odredila je jasno vlastiti pravac razvoja u ratnim okolnostima, definišući najuzvišeniji cilj svoga nastanka – težnju ka državi slobode, pravde i demokratije sa tri oslonca državnosti - nezavisnu zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast.

Država i narod bez svog parlamenta i neposrednih i slobodnih izbora za narodne poslanike ne uživa punu slobodu. Ne postoji demokratska država bez svog parlamenta i višestranačja.

Narodna skupština Republike Srpske kamen je temeljac naše državnosti. Ona je i ugaoni stub naše slobode i demokratije. Četvrt vijeka postojanja Narodne skupštine Republike Srpske, afirmiše našu težnju za slobodom i kruna je narodnog otpora supremaciji,

unitarizmu, okupaciji i totalitarizmu.

Kako ništa i nikada nije bilo savršeno i kako za svaki napredak mora da postoji vrijeme, volja i opredijeljenost, naša Narodna skupština još uvijek gradi svoj kapacitet i gradiće ga i u budućnosti, jer svih ovih 25 godina postoji jednako snažna volja i jednako čvrsta opredijeljenost.

Svi, od naroda izabrani narodni poslanici, u proteklih 25 godina postojanja Narodne skupštine, neposredno su osnažili i demokratski razvoj Republike Srpske. I oni koji će biti birani, ovjeriće slobodu našega naroda i naše pravo da svoju zajednicu razvijamo, između ostalog i donoseći zakone primjerene vremenu i potrebama napretka države i naroda.

Rajko Kuzmanović (2006. - 2010.)

Narodna skupština Republike Srpske već dvije i po decenije na najbolji način opravdava poziciju i ulogu narodnog predstavništva, odnosno mjesta u kojem

se izražava i afirmiše volja naroda, počev od nastanka države i prava, starogrčkih skupština – eklezija, preko rimskih senata, srednjovjekovnih staleških skupština i savremenih parlamenata.

U svim fazama svog razvoja Narodna skupština je snažno afirmisala svoju ulogu najvišeg narodnog predstavništva i organa ustavotvorne i zakonodavne vlasti, te bila je, jeste i biće oslonac i garant državotvornosti Republike Srpske. Ona se potvrdila kao osnovni i najvažniji činilac modernog ustavotvornog sistema i vladavine prava, i kao tvorac savremenog pravnog sistema i poretka. Obezbeđujući i štiteći ustavnost i zakonitost, donosila je pravedne i provodive zakone, uspješno

i blagovremeno obavljala svoje planske, razvojne, budžetsko-finansijske, kontrolne i nadzorne, političke i djelimično međunarodne nadležnosti. Za Republiku Srpsku, Narodna skupština je istovremeno i garant njenog ekonomskog, socijalnog, kulturnog, obrazovnog, odnosno sveukupnog društvenog preobražaja, razvoja demokratskih procesa, poštovanja ljudskih prava i sloboda, prava i pravde, i ljudskog dostojanstva.

Sa osjećanjem najvećeg poštovanja i zadovoljstva, upućujem čestitke Narodnoj skupštini Republike Srpske povodom 25. godišnjice njenog postojanja i rada.

Nijedna krupna odluka nije bila samo odluka uskog političkog establišmenta, nego je to bio izraz volje cijelog naroda. Zahvaljujući smjelim potezima iz tog vremena, danas imamo Republiku Srpsku, kaže Krajišnik

Položili smo istorijski test

- Republika Srpska, a s njom i Narodna skupština, stvorena je voljom srpskog naroda i uz pomoć samog Boga, pošto drugih saveznika nismo ni imali - kaže Momčilo Krajišnik, prvi predsjednik Narodne skupštine.

U povodu obilježavanja 25 godina od osnivanja parlamenta, prvi predsjednik skupštine ističe da je formiranje Skupština srpskog naroda u BiH, iz koje je naknadno pristekla Narodna skupština, bio iznuđen politički potez, u pokušaju da se oni koji su ignorisali volju srpskog naroda vrate u okvire Ustava.

- Na prvom mjestu, to smo učinili kako bi izbjegli prijeteći konflikt, ali i da se zaštite interesi srpskog naroda. S druge strane, naši tadašnji politički protivnici, a nažalost, kasnije u ratu i neprijatelji, mislili su da sve mogu silom da riješe i da je formiranje Skupštine izraz našeg trenutnog političkog nezadovoljstva - ističe Krajišnik.

Da li ste tada mogli i da naslutite da će ta odluka dovesti do formiranja Narodne skupštine u današnjoj formi, a u krajnosti, i same Republike Srpske?

- Kako je vrijeme odmicalo, skupština je sve više prestajala da bude ono što je zamišljena na svom početku, dakle

kao nešto čime smo izražavali svoje političko nezadovoljstvo i sve više stasavala u istinski parlament, u pravom smislu te riječi. Međutim, moramo se prisjetiti da u počecima to nije bio nimalo lagan posao, pogotovo što se donesena u mirnodopsko vrijeme. Takve, velike poteze uvijek je, generalno govoreći, teško povući u miru, za razliku od rata, kad ste, jednostavno, prinuđeni da donosite odluke.

Može zvučati paradoksalno, ali za formiranje Skupštine je najviše zaslužna, uslovno rečeno, druga strana.

Da li su srpski narod i njegovi politički predstavnici u tadašnjem parlamentu BiH imali drugog izbora osim ovog?

- Mi smo bili narod bez alternative. Ili, preciznije, gotovo bez ikakve alternative. Jedina druga varijanta je bila da prihvatimo tuđu volju. Naprosto, morali smo da pođemo tim putem, i svaki naš naredni potez bio je iznuđen potezima druge strane. Kad govorimo o tome, ne smijemo zaboraviti da je druga strana imala snažne inostrane mentore koji su ih stalno poticali da zanemare volju srpskog naroda i njegovih predstavnika. U tom kontekstu treba gledati i na referendum o izdvajanju BiH koji je bio potpuno vanustavan i,

u krajnosti, bez učešća srpskog naroda. Suočeni sa takvom situacijom, nismo imali izbora nego da se suprostavimo tome.

Da li biste mijenjali neke svoje odluke iz tog vremena, kad ih analizirate sa ove vremenske distance?

- Naravno, bilo je nekih sitnijih stvari koje su, možda, mogle biti drugačije urađene. Međutim, i danas, uvjeren sam da nijedna važna odluka iz tog vremena nije mogla biti drugačija. Da bi se zaokružila ta slika, trebalo bi, takođe, biti naglašeno da nijedna krupna odluka nije bila samo odluka uskog političkog establišmenta, nego je to bio izraz volje cijelog naroda. Zahvaljujući smjelim potezima iz tog vremena, danas imamo Republiku Srpsku.

Na koju ste odluku, zakon ili neki drugi akt, a koja je donosen u tom vremenu, posebno ponosni?

- Ako bi se vratio u prošlost, posebno sam ponosan na nadmudrivanje sa drugom stranom iz ljeta 1991. godine, a vezi sa Deklaracijom o nezavisnosti BiH. Bila je to naša velika politička pobjeda. Druga je, naravno, Odluka o proglašenju Republike Srpske. A, treća, bez sumnje, odbijanje Vens-Ovenovog plana. I, četvrta, naravno, Odluka o formiranju Narodne skupštine. Među

njima bi posebno izdvojio Odluku o neprihvatanju Vens-Ovenovog plana. Da bi to danas pravilno razumjeli, moramo se prisjetiti da je u to vrijeme Republika Srpska postojala više od godinu dana, a, u vojničkom smislu, držali smo više od 70 odsto teritorije BiH. Taktički, predsjednik Karadžić je stavio potpis na taj dokument, ali smo onda pokrenuli referendum i narod pitali šta misli o tome. I sa ovim vremenskim odmakom, siguran sam da Republike Srpske ne bi bilo da je prihvaćen Vens-Ovenov plan. Da je to prihvaćeno, srpski narod bi bio u sličnoj poziciji kao što su danas Hrvati u FBiH.

Da li je Narodna skupština u ovih proteklih 25 godina položila istorijski test i opravdala ulogu koja joj je zadata onog dana kad je formirana?

- Tokom rata, mnogo smo polagali na to da se svijetu pokaže da parlament istinski funkcioniše i da mi nismo neka pobunjena hunta, kako su nas zlonamjerni znali predstavljati. Sa takvim nastojanjima, parlament je tokom rata bilo svojevršno političko pozorište u kojem su odigrane jako ozbiljne drame, ako mogu tako reći. U svakom slučaju, kad se okrenem iza sebe, mogu biti zadovoljan sa ulogom skupštine u tim, istorijskim trenucima. I, drago mi je što su i svaki od mojih nasljednika, među njima i aktuelni predsjednik parlamenta, zadržali dozu autoritativnosti koju svako ko rukovodi našim parlamentom mora da ima. Volio bi i da svaki budući predsjednik skupštine sačuva stečeni dignitet parlamenta.

Da li prepoznajete neke buduće izazove s kojim će se u narednim godinama i decenijama suočavati Narodna skupština i, generalno, cijela Republika Srpske?

- Uvjeren sam da će Skupština, prije ili kasnije, u jednom trenutku morati da postavi pitanje o tome da li ovakvo ustrojstvo BiH zadovoljava interese srpskog naroda. Nisam, naravno, ni zakakve nasilne akcije, ali, isto tako, ne može biti dobro nastojanje da ovako ustrojena BiH mora opstati po svaku cijenu, iako nikome u njoj nije dobro.

ČESTITKE BIVŠIH PREDSJEDNIKA

**Dragan Kalinić
(predsjednik od 1996. do novembra 1998. godine, od 2000. do 2004. godine):**

Kada sam prije 25 godina sa grupom istomišljenika, članova Saveza reformskih snaga u parlamentu BiH prešao u Skupštinu srpskog naroda u BiH, kazao sam da „ne dolazimo pod kišobran SDS, nego pod zajednički krov sa svojim narodom“. Upravo ta srpska sabornost omogućila je da odbranimo svoju slobodu i ravnopravnost u okviru BiH.

Narodna skupština je sve do današnjeg dana ostala jedan od glavnih stubova zaštite i integriteta i samostalnosti RS i ključni nosilac demokratskog života u našoj zemlji.

U gotovo nemogućim uslovima tokom rata ovaj narodni dom razmatrao je i usvajao zakone i druge akte koji su stvorili temelje na kojima se razvijala jedna demokratska i na evropskim vrijednostima zasnovana moderna društvena zajednica. I danas je Narodna skupština glavni krovotok političkog života u Republici i nezaobilazna u svim ključnim, vitalnim odlukama, koje se odnose na sadašnjost i budućnost našeg naroda na balkanskoj vjetrometini.

Uvjeren sam da će Narodna skupština kroz brojne savremene, pravne i političke mehanizme i u budućnosti nastaviti da usavršava i podiže kalitet svoje zakonodavne uloge, kao i nezavisnosti u odnosu na izvršnu i sudsku vlast.

**Petar Đokić
(predsjednik od 1998. do 2000. godine):**

Narodna skupština Republike Srpske u prethodnih 25 godina svoga postojanja bila je najvažniji stub stvaranja i razvoja institucionalnog sistema Republike Srpske.

U svojim prvih 25 godina, dala je nemjerljiv doprinos društvenom i političkom razvoju, posebno u dijelu uspostave sistema i organizacije vlasti.

U periodu rata, skupština je imala izuzetno važnu ulogu, ali i poslije rata kada je bila nosilac aktivnosti na provođenju Dejtonskog sporazuma, suočavajući se sa brojnim izazovima, teškoćama i pritiscima.

Parlament je u tom periodu bio izložen i političkim previranjima koja su nastajala nakon odluka visokog predstavnika o smjeni predsjednika Republike Srpske, u uslovima nemogućnosti izbora nove Vlade i vrlo složenih procesa koji su se tokom 1999. i 2000. godine dešavali u Srbiji, uključujući i razorno NATO bombardovanje tadašnje SRJ.

Uprkos svim izazovima, u mandatima u kojima sam bio na čelu najvišeg zakonodavnog organa, skupština je ostala jedina institucija koja je imala pun kapacitet odlučivanja, dajući puni doprinos očuvanju stabilnosti i afirmaciji demokratskih vrijednosti.

Trudio sam se da dam doprinos afirmaciji parlamentarnog života, razvoju i zaštiti autoriteta skupštine i stvaranju elementarnih uslova za njen rad. U tom periodu prvi put je, između ostalog, i uređena zgrada skupštine, te je dobila i svoju današnju adresu.

Zahvaljujući snažnoj vjeri i autoritetu, iz svih ovih faza skupština je izašla ojačana, zadržavajući ulogu najvažnijeg institucionalnog stuba Republike Srpske.

Imajući u vidu godine iza nas, želim da ovom prilikom aktuelnom rukovodstvu Narodne skupštine čestitam ovaj izuzetan jubilej i da poželim da i u narednim decenijama parlament bude i dalje čvrst oslonac i nosilac razvoja Republike Srpske.

NIKA NARODNE SKUPŠTINE

Dušan Stojičić (predsjednik od 2004. do 2006. godine):

Ostvarujući svoju ustavom propisanu ulogu, Narodna skupština Republike Srpske u proteklih 25 godina dala je ključni doprinos stvaranju, jačanju i razvoju Republike Srpske, uspostavljanju mira i demokratskog poretka u BiH.

Osnovni pravac ovog doprinosa u proteklom periodu ogleda se kroz predan rad na uspostavljanju cjelovitog pravnog poretka i institucionalnog sistema Republike Srpske, primjerenog potrebama našeg naroda i svih građana na prelasku u 21. vijek.

S druge strane, u proteklih četvrt vijeka burnih i zgusnutih istorijskih događaja Narodna skupština je dala suštinski doprinos razvoju demokratije, svrstavajući Republiku Srpsku u red civilizovanih društava i naroda.

Rukovodeći se demokratskim načelima, parlament Srpske je sačuvao mjeru čvrstoće i dostojanstva u svom radu u uslovima neprincipijelnih pritisaka, prijetnji u uplitanja u njegov rad sa strane.

Tehnologija rada unutar parlamenta je svih ovih godina, sa svakim novim sazivom, očigledno napredovala, tako da danas svi možemo biti ponosni na činjenicu da je Narodna skupština jedan od najproduktivnijih parlamenata u BiH i regionu.

Očekujem da Narodna skupština još ojača svoju ulogu temeljne institucije Republike Srpske i da u kontinuitetu ispoljava hrabrost u suočavanju sa novim izazovima, rukovodeći se u radu i odlučivanju jedino i samo interesima Republike Srpske i naših građana.

Igor Radojičić (predsjednik od 2006. do 2014. godine)

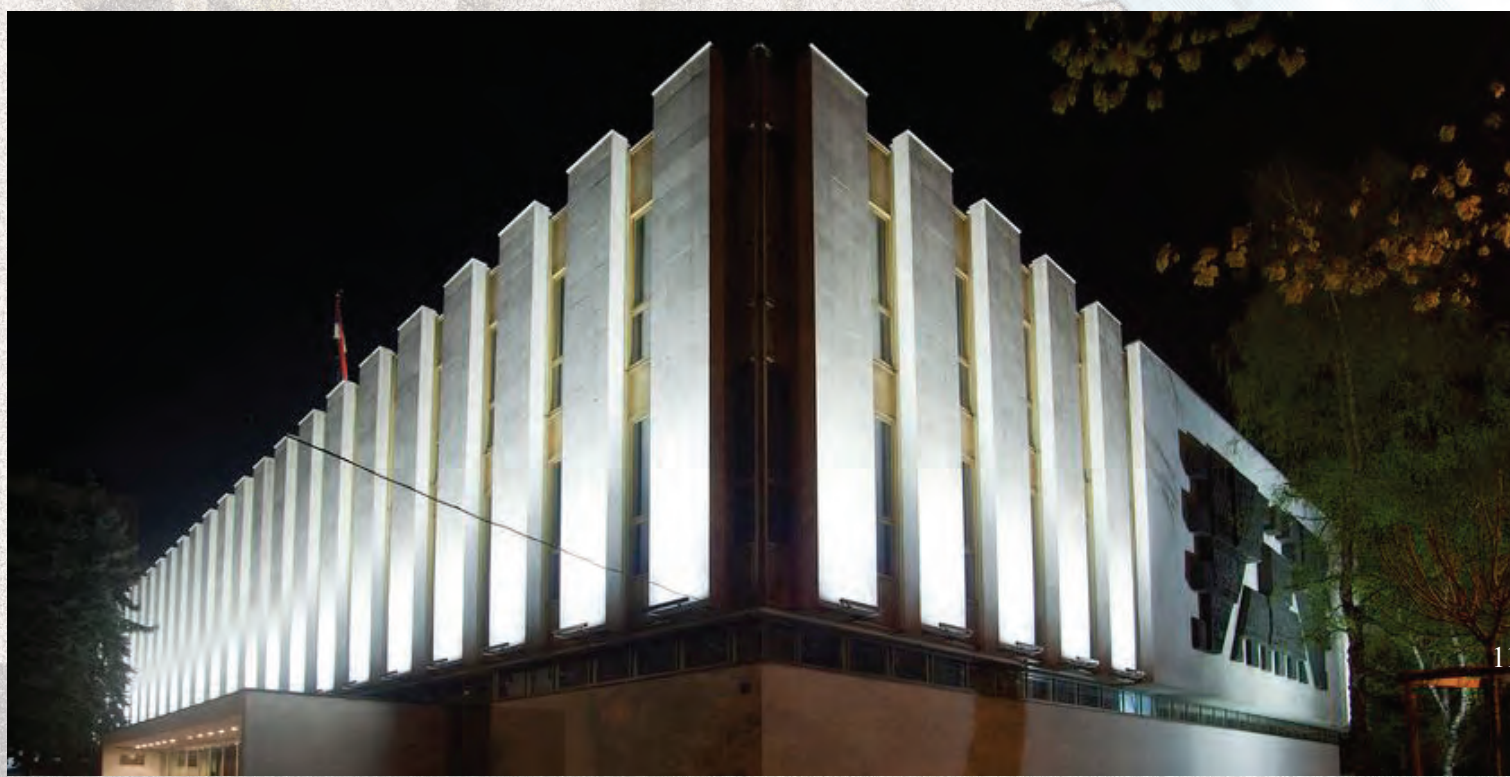

Od osnivanja do danas, Narodna skupština dala je značajan doprinos razvoju demokratskih kapaciteta Republike Srpske i direktno uticala na razvoj kapaciteta svih njenih institucija. Narodna skupština razvijala se zajedno sa samom Republikom Srpskom, od teških i turbulentnih vremena u kojim je nastala pa sve do danas, kad imamo parlament u punom smislu te riječi.

Tokom predsjedavanja Narodnom skupštinom, trudio sam se da razvoj parlamenta usmjerim u tri pravca. Na prvom mjestu je bilo jačanje samih procedura unutar skupštine. Višegodišnji razgovori o unapređenju rada parlamenta 2011. godine doveli su do jednoglasnog usvajanja novog Poslovnika o radu Narodne skupštine, kao jednog od temeljnih akata parlamenta. Poslovnik je omogućio kvaliteteno funkcionisanje parlamenta i njegovih radnih tijela, uključujući i rad Službe NSRS i komunikacije sa javnosti.

Drugi pravac odnosio se na jačanje samih radnih tijela Narodne skupštine. U tom periodu, reorganizovani su skupštinski odbori i komisije, kao i sama Služba NSRS. Zahvaljujući tim naporima, pojačan je rad i sam uticaj skupštinskih radnih tijela.

Treći pravac se odnosio na jačanje međunarodne saradnje. U tom periodu, Narodna skupština se otvorila prema cijelom svijetu, od regiona do Vašingtona i Moskve. Ovaj period ostaće upamćen po organizaciji više međunarodnih skupova u Narodnoj skupštini, čime smo nastojali da parlament, a samim tim i cijelu Republiku Srpsku, afirmišemo na međunarodnom planu.

OSNIVANJE SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI (24.OKTOBAR 1991.GODNE)

Jedna od ratnih sjednica Prvog saziva NSRS

Piše: prof. dr. Vojislav Maksimović,
predsjednik Kluba srpskih poslanika u
Skuštini SRBiH

Upravo se navršava dvadeset i pet godina od onog dana kada je u Sarajevu osnovana Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. To je toliko značajan datum za naš ukupni politički i nacionalni život, da ga ne treba zaboraviti, već uvrstiti u one događaje koji će da pamte i ona pokoljenja koja će doći iza nas. Ne sumnjam da ga neće upamtiti i naša istorija. Kao jedan od učesnika u neposrednoj pripremi i trajanju te skupštine, imam i pravo, a i obavezu da ovdje saopštim svoje kratko svjedočenje.

Neuki su ili nečasni svi oni u čijim sam nedavnim novinskim člancima pročitao tvrdnju da mi, tadašnji srpski poslanici u Skupštini Bosne i Hercegovine, nismo bili ni svjesni šta činimo kada smo se odvojili i osnovali svoju skupštinu. Naprotiv, u tome našem postupku nije bilo nikakve slučajnosti i spontanosti, a pogotovu naivnosti i neznanja. Pred neprijatnim, pa i opasnim dešavanjima

koja su postojala sve očitija, znali smo da im se moramo suprotstaviti i oduprijeti, uključujući sva dopuštena politička sredstva. To smo shvatili i kao našu obavezu prema srpskom narodu, koji nam je dao poslaničke mandate na listi Srpske demokratske stranke (SDS), na izborima u Bosni i Hercegovini 18. novembra 1990. godine.

Ako možda i nismo uvijek bili vidoviti, ipak smo imali dovoljno razuma, pa i intelektualne snage da predodredimo kuda treba da se usmjeri naš otpor udruženim i ostrašćenim muslimanskim i hrvatskim poslanicima u do tada zajedničkoj Skupštini Bosne i Hercegovine. Oni su od početka nastojali, da lukavo, ali nedovoljno mudro, na svaki način obezvrijede i unize nas srpske poslanike, da nam nametnu donošenje zaključaka, odluka, memoranduma i deklaracija koji su bili protivni našem narodnom biću i srpskim vitalnim ciljevima. Otcjepljenjem Slovenije i Hrvatske, bilo je ne samo opasno načeta dotadašnja zajednička država, već je bio na vidiku i njen potpuni nestanak. Ipak je među nama, srpskim poslanicima, bio ostao zračak

nade da i preoblikovana Jugoslavija može opstati i da u njoj ima mjesta za Bosnu i Hercegovinu. Još je opstajalo ono romantično osjećanje naših djedova koji su tu državu, uz bezmjerne žrtve, stvorili 1918. godine, da bi je njihovi osvjedočeni strani i domaći protivnici neprestano rušili i na kraju uništili.

Ne može se ni pomisliti da je nas srpske poslanike samo predački romantizam usmjeravao da i dalje branimo državu i da za nju i dalje vežemo našu sudbinu. Mi nismo imali drugog izbora, jer se nije mogla ostvariti naša iskonska želja da živimo u državi koja je srpska. Od 1990. godine jedini zastupnici jugoslovenstva i iskreni branitelji Jugoslavije bili su samo Srbi i Crnogorci, koji se tada još nisu i etnički razlikovali. Srbi iz Bosne i Hercegovine se nisu ni smjeli odvajati od svojih sunarodnika, jer bi to bilo pogubno za njihov elementarni opstanak na predačkim prostorima. Kada sada, nakon protoka dovoljno vremena, sudimo o tim zbivanjima i našim ponašanjima u njima, onda možemo da uočimo i neke naše zablude. One se ne odnose na našu suštinsku odluku o osnivanju Skupštine

srpskog naroda u Bosni i Hercegovini 24. oktobra 1991. godine, jer je to bio neminovan, ispravan i dalekosežan čin i cilj.

U nemjerljivom zanosu koji nas je, naročito od 1989. godine, obuzimao, preovladavale su u nama epske osobenosti naših naroda. One su u nama jačale i neobuzdanu vjeru u srpske vojničke sposobnosti. Još nije bilo sasvim otklonjeno naše neopravdano uzdanje u tadašnju Jugoslovensku narodnu armiju (JNA). A u njenim redovima su ostali samo Srbi i Crnogorci, dok su ostali otišli u redove svoje tek osnovane vojske. Kao budni posmatrači tih opasnih zbivanja, koja su se naročito ispoljavala u 1991. godini, morali smo biti zabrinuti za sudbinu svoga naroda u BiH. Bez sve manjeg pouzdanja u JNA, trebalo je stvoriti odgovarajuće oblike samoodbrane, da bi smo se, smiono i bez malodušnosti, suprotstavili paravojnim muslimanskim naoružanim formacijama „zelene beretke“ i hrvatskim „zengama“. Za takav naš položaj nije bilo potpunog razumijevanja među glavnim političarima u Srbiji, a vrhovno vojno rukovodstvo na razne načine je ometalo naše oružano pripremanje, da bi se oduprijeli već opasnom neprijatelju.

U kontekstu svega ovoga što sam rekao treba vidjeti i praktično ponašanje nas srpskih poslanika u Skupštini BiH 1990. i 1991. godine. Osnovno političko usmjerenje davalo nam je glavno rukovodstvo Srpske demokratske stranke, na čijem čelu je bio dr Radovan Karadžić, ali je Klub srpskih poslanika donosio i vlastite odluke i zaključke. To se naročito dešavalo onda kada su nastupale iznenadne okolnosti i neprilike u toku skupštinskog zasjedanja. Tada je Klub srpskih poslanika tražio pauzu i držao svoje kraće sastanke, na kojima su usvajani jasni zaključci i određivani poslanici koji će ih saopštiti za skupštinskom govornicom. To je najčešće bio moj zadatak, kao predsjednika Kluba. U tome sam imao pravo razumijevanje i svesrdnu podršku mr Momčila Krajišnika, tadašnjeg predsjednika

zajedničke Skupštine BiH. Samo je on mogao da se vrlo uspješno snađe u tom košmaru, u koji su se pretvarale burne, svadalačke i neprijatne debate, i da vrlo spretno rukovodi skupštinskim sjednicama.

Sve ovo što je rečeno samo je mala naznaka razloga i potreba da se, kao srpski poslanici, sasvim odvojimo i da kao neminovnost – osnujemo Skupštinu srpskog naroda u BiH. Neposredni povod za tako smion, pa i rizičan čin, bilo je višednevno dramatično zasjedanje Skupštine BiH (od 10 do 15. oktobra 1991. godine). Tada su muslimanski i hrvatski poslanici, složno i na svaki način, a naročito neumjesnim i prizemnim govorima, nastojali da se usvoji deklaracija pod nazivom Političko ustrojstvo Bosne i Hercegovine u budućoj jugoslovenskoj zajednici. U njoj je bilo nekih elemenata koji su nama bili prihvatljivi, a naročito ostanak u jugoslovenskoj federaciji, ali smo tražili preciziranje toga odnosa i ublažavanje nekih krutih muslimansko-hrvatskih zahtjeva. Naš najbitniji zaključak bio je da se ta deklaracija uputi na razmatranje i ocjenu skupštinskom Savjetu za pitanja ravnopravnosti naroda i narodnosti u BiH. To je odmah izazvalo vrlo oštre diskusije, ali je ipak ostala izvjesna nada da će naš prijedlog biti prihvaćen. To se nije desilo, pa je taj dan skupštinskog zasjedanja bio završen.

Najdramatičniji je bio nastavak debate koja je bila 14. oktobra, jer je imala sasvim drugi tok od onoga koji se očekivao. Čelnici muslimanskih poslanika, koji su imali podršku onih iz Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) tražili su da u dnevni red, kao njegova prva tačka, bude usvajanje Memoranduma o suverenoj Bosni i Hercegovini. NJega je na brzinu pripremilo rukovodstvo muslimanske Stranke demokratske akcije (SDA), na čijem čelu je bio Alija Izetbegović. Iako smo od muslimanskih poslanika očekivali svakakve neprilike, ipak je ovo bio vrhunac njihovih kršenja ustavnih odredbi, pa i poslovnika Skupštine. Taj njihov Memorandum nismo ni

mogli, a ni htjeli da prihvatimo. Iako se nismo ni nadali da će od toga biti i neke koristi, predložili smo da taj Memorandum razmatra Savjet za pitanja ravnopravnosti naroda i narodnosti BiH. Taj naš zahtjev je energično odbijen u ostrašćenim govorima Muslimana i Hrvata, koji je predvodio nekadašnji novinar, a sada neskriveni neprijatelj Srba i Srbije. NJemu i Muslimanima se pridružio lažni Jugosloven Ejup Ganić, kao član predsjedništva BiH iz reda „ostalih“.

Kada smo bukvalno dovedeni u tjeskobu i bili svjesni da ćemo biti preglašani u odlučivanju o tome Memorandumu, napustili smo to skupštinsko zasjedanje i prešli u manju salu. Tu smo gledali direktni televizijski prenos onoga što se već, u kasnim noćnim časovima, rešavalo bez nas u nastavku te sjednice. Bez naših glasova, muslimanski i hrvatski poslanici, potpomognuti poslanicima nekih manjih stranaka, uz neprestanu galamu i svađanje, usvojili su taj Memorandum i još neke prateće akte. Bilo je to još jedno u nizu kršenje Ustava BiH, koje je imalo strašne posledice, koje su u nizu narednih dešavanja vodile do rata u BiH.

Naše sve jače pomisli da osnujemo svoju skupštinu dobile su u tim noćnim časovima 14. oktobra pravo opravdanje. To su tada prihvatili i oni poslanici našega Kluba, koji su do tada bili suzdržani. Više nije bilo dilema, a ni odustajanja, pa je predstojalo samo da se taj čin pripremi i da se obavi mirno i legalno. Tako nisu prihvaćeni ni radikalni zahtjevi da se već te večeri osnuju Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Temeljne, smirene i vrlo smišljene pripreme trajale su do 24. oktobra 1991. godine. Tada smo se, nakon prethodnog sastanka Kluba srpskih poslanika, skupili u takozvanoj Plavoj sali, na trećem spratu Skupštine BiH.

Skupštinu srpskog naroda u BiH osnovala su 72 poslanika Srpske demokratske stranke, četiri poslanika Saveza reformskih snaga i jedan poslanik Socijal-demokratske stranke. Kao pozvani gosti, prisustvovali su i

neki rukovodioci tih stranaka, kao i predstavnici onih partija koji su u to vrijeme imali izvjesnu saradnju sa Srpskom demokratskom strankom.

Prema prethodnoj odluci Kluba srpskih poslanika, čiji sam bio predsjednik, otvorio sam ovu osnivačku Skupštinu, pozdravio sve prisutne i predložio dnevni red, koji je bez primjedbi usvojen. Prva tačka je bila izbor predsjednika Skupštine. Već je bilo dogovoreno da to bude mr Momčilo Krajišnik, što je za mene bilo sasvim prihvatljivo. Odbio sam prvobitnu zamisao da to budem upravo ja, kao tadašnji predsjednik Kluba srpskih poslanika. Formalni prijedlog da to bude mr Momčilo Krajišnik podnio je prof. dr Milutin Najdanović. Dizanjem ruku svih poslanika, taj je prijedlog jednoglasno prihvaćen. Na isti način su izabrani i potpredsjednici Skupštine prof dr Milovan Milanović i Branko Sikimić, kao i sekretar Skupštine Miloš Savić.

Nakon toga izbora koji je poprimio i svečani karakter, rukovođenje Skupštinom srpskog naroda u BiH preuzeo je mr Momčilo Krajišnik. Pored drugih značajnih akata, donesena je i Odluka o ostajanju srpskog naroda BiH u zajedničkoj državi Jugoslaviji i Odluka o organizovanju referenduma (plebiscita) srpskog naroda za ostanak srpskog naroda u zajedničkoj državi sa Srbijom i Crnom Gorom. Plebiscit je održan 9 i 10. novembra 1991. godine, a na njemu je preko 90% onih koji su izašli na glasanje bilo za ostanak u toj državi.

Posebno je upamćena sjednica Skupštine srpskog naroda u BiH, održana 21. decembra u svečenoj sali hotela Holidej-in, na sarajevskom Marin-dvoru, nedaleko od zgrade Skupštine BiH. U ime Kluba srpskih poslanika pročitao sam prijedlog da se do Srpske nove godine, 14. januara 1992. godine proglasi Srpska Republika BiH. Prijedlog je prihvaćen burnim aplauzom svih srpskih poslanika i gostiju. Nakon neophodnih i pomnih priprema, koje su uzimale u obzir sve okolnosti i moguće posledice, svečana sjednica Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini održana je 9. januara 1992. godine u istoj sali hotela Holidej-in. Tada je oduševljeno izglasana Deklaracija o proglašenju Srpske Republike Bosne i Hercegovine. Opet sam, kao predsjednik Kluba srpskih poslanika izabran da pročitam tekst te deklaracije. Nije slučajno izabran taj datum, jer se on podudara sa slavom Svetog Stefana (u našem narodu Šćepandan), koji je veliki i istorijski dan, koji je dobio mjesto u završnici Njegoševog Gorskog vijenca. Najkraće rečeno, sve su to bili stvarni razlozi za osnivanje Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, čija je prva faza završena toga 9. januara 1992. godine, a pred početak tragičnih ratnih događaja.

Deklaracija Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini

Postojeći ustavno – pravni poredak je uveliko narušen u Jugoslaviji i u Bosni i Hercegovini. Ugrožena su prava i bitni interesi srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Već dugo traje zavjera da se srpski narod, kao konstitutivni narod u Bosni i Hercegovini, svede na nacionalnu manjinu. Pošto je srpski narod poučen tragičnim iskustvima u ovom vijeku, pogotovo genocidom izvršenim nad njim, pošto prijeti opasnost od novih i sličnih tragičnih događaja, ustanovljena je Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Skupština donosi i ovu Deklaraciju upućenu sveukupnoj javnosti.

1. Srpski narod je istorijski i državotvoran narod i ravnopravan je sa svim takvim narodima. Srpski narod ima dugu tradiciju demokratije, on poštuje i uvažava posebnosti i interese drugih naroda i država, ali traži da i oni uvažavaju interese i posebnosti srpskog naroda i države u kojoj živi.
2. Legitimni predstavnici srpskog naroda u Skupštini Bosne i Hercegovine, uz punu saglasnost ostalih predstavnika srpskog naroda u autonomnim oblastima, u drugim skupštinama i političkim forumima, formirali su Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Skupština je najviši predstavnik naroda, njen legalni predstavnik u zemlji i van nje, pa samo njeni predstavnici i zastupnici mogu predstavljati srpski narod u Bosni i Hercegovini, u zemlji i inostranstvu.
3. Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini svečano izjavljuje da srpski narod ima istorijska prava i stvarne interese da živi u jednoj saveznoj državi sa ostalim dijelovima srpskog naroda i sa drugim narodima koji to žele. Ta prava i te interese ne može niko uskratiti srpskom narodu.
4. Skupština srpskog naroda će demokratski raditi i uvjerena je da će srpski narod takvim radom urediti i odnose sa drugim narodima.
5. Srpski parlament u Bosni i Hercegovini poziva sve narodne skupštine u drugim dijelovima srpskog naroda, kao i skupštine drugih naroda koji hoće da žive u zajedničkoj saveznoj državi, da podrže prava i interese srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Na taj način daće dostojan odgovor onima koji nastoje da negiraju legitime interese srpskog naroda i drugih naroda koji žele da razvijaju zajedničku, modernu saveznu državu.
6. Predstavnici srpskog naroda sa ove prve sjednice Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini ubijeđeni su da će srpski narod u svakoj situaciji odgovoriti svim snagama na sve izazove i da će pokazati svoje pune stvaralačke potencijale.

Broj 02-19/91
24. oktobra 1991. godine
Sarajevo

Predsjednik
Skupštine srpskog naroda u BiH,
Mr Momčilo Krajišnik, s.r.

FOTO - GALERIJA

Skupština
Srpske
Republike BiH,
maj 1992.

SRPSKO SARAJEVO, 6. MAJA (SRNA) - ZASJEDANJE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE (2): Upravo kada je izgledalo da su uspjela ubjeđivanja od strane Karadžića, Miloševića, Čosića, Bulatovića, Micotakisa i drugih da se Vens - Owenov plan prihvati i kada je rečeno da se vode dogovori pod kojim i pod koliko uslova izglasana je sasvim drugčija odluka - neka narod odluči o svemu. Tako su aktivirane odluke Narodne skupštine iz Bijeljine od 26. aprila. NA SLICI: Zasjedanje je prekidano nekoliko puta, da bi se u pauzama dogovaralo na Klubu poslanika, a konačna odluka donijeta je u zoru Đurđevdana. (Snimio Ljubomir Bartula)

Na sjednici na Jahorini 6. maja 1993. poslanici su odbili Vens-Ovenov mirovni plan

28. redovna
sjednica prvog
saziva Narodne
skupštine održana
je u Novom
Gradu

Sjednica prvog
saziva u Sanskom
Mostu 14. aprila
1995.

Prvi poslijeratni izbori u Srpskoj održani su 14. 9. 1996. godine i konstituisan je drugi saziv Narodne skupštine

Sjednica trećeg saziva Narodne skupštine u Banjaluci 31.1.1998.

Četvrti saziv
parlamenta
konstituisan je
nakon izbora
održanih 12. i 13.
septembra 1998.
godine

Peti saziv
Narodne
skupštine

Sa jedne od
sjednica šestog
saziva Narodne
skupštine

Najveći broj
poslanika
u sedmom
sazivu Narodne
skupštine imao
je SNSD - 41
poslanika

Poslanici osmog saziva birali su dvije vlade, prvu je predvodio Aleksandar Džombić, a drugu Željka Cvijanović, oboje iz SNSD-a

Deveti saziv konstituisan je poslije izbora 2014. godine, a Narodna skupština dobila je šestog predsjednika Nedeljka Čubriločića iz DNS-a

Predsjednica
Narodne
skupštine Srbije
Maja Gojković u
posjeti Skupštini
Srpske

Osamnaesta klasa
stažista Narodne
skupštine
(septembar 2016.
godine)

Izbor Vlade
RS, sa Željkom
Cvijanović na
čelu (decembar
2014. godine)

Galerija sa
poklonima
gostiju Narodne
skupštine

Parlament dao nemjerljiv doprinos stvaranju Republike Srpske

Postojanjem Narodne skupštine, sebi i drugima pokazujemo demokratski kapacitet našeg naroda. Neka naša Narodna skupština i ubuduće stražari i bdi iznad srpskog i ostalih naroda koji žive u Srpskoj, kaže Bijelić

Svečana sjednica Narodne skupštine održana povodom Dana Republike (1994. godine)

Poslanici prvog saziva Narodne skupštine Republike Srpske u izjavama za „Kvorum“ prisjetili su se dana provedenih u prvom sazivu, osnivanja Narodne skupštine, ističući da su ponosni što su bili u plejadi onih koji su ustanovili najvišu zakonodavnu i demokratsku instituciju, čijem radu u proteklih 25 godina daju čistku desetku. Poslanik prvog saziva i nekadašnji premijer Republike Srpske Rajko Kasagić kaže da bi, kada bi ocjenjivao rezultate rada Narodne skupštine, u proteklih 25 godina, parlamentu, neskromno, dao čistu desetku.

„Razlog za to su prije svega okolnosti u kojim je parlament funkcionisao, a i dalje funkcioniše, s obzirom na stalne pokušaje oduzimanja nadležnosti u pokušaja urušavanja Republike Srpske“, kaže Kasagić.

Poslanik Nedeljko Đekanović kaže da su poslanici predratne Skupštine BiH,

a poslije i Narodne skupštine, imali prioritetni zadatak i da su sve svoje snage ulagali u to da spriječe raspad Jugoslavije.

„Kad nam to, nažalost, nije uspjelo, ušli smo u formiranje Republike Srpske i njenog parlamenta. U to vrijeme, to je bilo rezervno rješenje, koje smo bili prinuđeni da povučemo kako bi zaštitili srpski narod od prijeteće opasnosti koje je sa sobom nosio raspad bivše države. Dvadeset pet godina poslije, duboko smo uvjeren da nismo pogriješili. Lično, predstavlja mi veliku čast što sam bio dio tih procesa i što sam dao svoj skromni doprinos u formiranju jedne od naših najvažnijih institucija“, kaže Đekanović.

Poslanik iz Prnjavora Dobrivoje Vidić navodi da je Narodna skupština nastala kao epohalna obaveza srpske inteligencije i samosvjesnog srpskog naroda u borbi za opstanak na ovim

prostorima.

„Srpski narod je, na kraju, uspio da očuvao Republiku Srpsku i s njom i njen parlament. Osnivanje Narodne skupštine i same Republike Srpske predstavlja naš veliki, nemjerljivi uspjeh, pogotovo ako se imaju u vidu tadašnje okolnosti na međunarodnoj sceni. Nažalost, mislim da Republike Srpska, generalno, još nije završila priču u vezi svog statusa, zbog čega vodeće političke snage moraju preduzeti sve što je u njihovoj moći kako bi odbranili stečena prava i spriječile njenu razgradnju“, kaže Dobrivoje Vidić.

Poslanik Slobodan Bijelić ističe da je nemjerljivo što Srbi u BiH imaju svoje zakonodavno tijelo koje čuva narodne interesa i procesuiraju budućnost dejtonske BiH.

„Postojanjem Narodne skupštine, sebi i drugima pokazujemo demokratski kapacitet našeg naroda. Neka naša

Narodna skupština i ubuduće stražari i bdi iznad srpskog i ostalih naroda koji žive u Republici Srpskoj“, kaže Bijelić.

Narodni poslanik Stevan Medić naglašava da je od svog osnivanja do danas položila istorijski test.

„Stvoren u izuzetno teškom i turbulentnom vremenu, parlament Srpske dao je veliki doprinos stvaranju Republike Srpske i građenju njenih institucija. Lično, ponosan sam što sam, kao poslanik prvog saziva, učestvovao u kreiranju odluka koje su na kraju dovele do formiranja parlamenta, u obliku kakvim ga i danas poznajemo. Bez obzira na političke razlike, koje su evidentne u radu aktuelnog saziva, siguran sam da je Narodna skupština i dalje jedan od najefikasnijih parlamenata na ovim prostorima, o čemu, uostalom, svjedoči i statistika njegovog rada. Kao i u svakom drugom višestranačkom društvu, političkih razlika će uvijek biti, ali parlament i Srpska su trajna kategorija“, naglašava Medić.

Aleksa Buha, poslanik i nekadašnji ministar spoljnih poslova Republike Srpske, kaže da se razlika između prvog i aktuelnog saziva Narodne skupštine ogleda, na prvom mjestu, u statusu Republike Srpske, a samim i tim i samog parlamenta.

„Kad se vratim u prošlost i uporedim prvi saziv sa aktuelnim, čini mi se da je tada, i pored teških ratnih okolnosti, bilo više tolerancije među poslanicima i usmjerenosti na zajednički cilj. Iz tog razloga, želio bih da iskoristim ovu priliku da poslanicima poručim da promijene kurs, zavrnu rukave i urade sve što je moguće za Republiku Srpsku i njen narod“, rekao je Buha.

Dušan Kozić, poslanik iz LJubinja i nekadašnji premijer, kaže da je u parlamentu SRBiH veoma brzo osjetio da tako neće moći dugo da funkcioniše parlament, zbog radikalnih izjava tadašnjih kolega iz HDZ i SDA.

„Kao poslanik prvog saziva Narodne skupštine, ponosan sam na iskazano jedinstvo, ali i na hrabrost da krenemo svojim putem, zaštitimo interese našeg naroda i formiramo vlastiti parlament. Jedinstvo je i dovelo do krune našeg rada - Republike Srpske“, kaže Kozić.

Dodaje da mu danas najteže pada stranačka ostraćenost i međusobna optuživanja poslanika.

„S druge strane, u naše, daleko teže vrijeme, činili smo se sve što se moglo da bi se prevazišle ideološke razlike i, duboko sam uvjeren, uspjeli smo u tome“, dodaje Kozić.

Ipak, kaže da je spokojan, jer su stasale nove generacije koji Srpsku više vole i bolje čuvaju i od onih koji su je stvarali.

KAKO JE NASTALO IME REPUBLIKE SRPSKE

Piše: Sonja Karadžić Jovičević,
potpredsjednik Narodne skupštine

Kad je već iz rezultata konferencije u Hagu, polovinom oktobra 1991. godine postalo jasno da će BiH ići u pravcu nezavisnosti, ali da neće biti unitarna, već trodjelna, postavilo se pitanje imena srpske države u Bosni i Hercegovini. I zaista, prvi nacrti Kutiljeorovog plana u okviru Lisabonskog sporazuma predviđali su BiH kao Uniju tri nacionalne (etničke) države, što se kasnije „devalviralo“ preko pokušaja da se ona sastoji od „nekoliko kantona“ koji ne bi bili ništa više od srezova, do entiteta, na čemu je i ostalo.

Razni dobronamjerni ljudi pominjali su razne varijante sa pridjevom „srpski“ i „srpsko“, poput Zapadna Srbija, pa čak i „malo-srpsko“, poput „Mala Srbija“, ali je sve to ukazivalo na mogućnost srpskih podjela i razlikovanja. Bilo je i ideja sa pridjevom „krajisko“ ili „Krajina“, što je bilo u neskladu sa već postojećom Republikom Srpskom Krajinom, koja je postojala i funkcionisala. A bilo je opasno i zbog mogućeg odrođavanja od Srpstva i stvaranja neke nove „srpske Ukrajine“ – kao što je Kijevska Rusija postala Ukrajina sa opterećenim odnosima sa ostatkom Rosijstva. S druge strane, srpsko političko vođstvo iz Srpske demokratske stranke, SPO, Demokratske stranke federalista, i srpski dio reformista Ante Markovića još uvijek nije htio da kida sve veze sa Bosnom i Hercegovinom, koju su Srbi smatrali svojom koliko i svi drugi.

Da bi se zadovoljile sve te potrebe, napravljena je konstrukcija koja sadrži i „srpstvo“ i Bosnu i Hercegovinu.

Prvobitno je predloženo da to bude Republika Srpska Bosna i Hercegovina, pri čemu ono „republika“, kao i inače, označava državno uređenje, a ono „Srpska BiH“ suštinsko ime državne jedinice. Pojavile su se i lingvističke i političke dileme. Ako se zemlja zove Srpska Bosna i Hercegovina, a još nisu uspostavljene „Hrvatska Bosna i Hercegovina“, (mada jeste proglašena HZ Herceg-Bosna), ni „Muslimanska BiH“, moglo je da izgleda kako Srbi polažu pravo na cijelu Bosnu, što bi otežalo dijalog i unijelo zabunu u politički život, koji je i onako bio opterećen. Srpsko političko rukovodstvo se trudilo da ne dolijeva ulje na vatru, mada to niko nije ni primjećivao, niti tako shvatao.

Zbog svega toga prevladalo je mišljenje da se srpska državna jedinica zove Srpska republika Bosna i Hercegovina. Bar kao privremeno rješenje.

U prvoj godini rata, kad su druge dvije strane u potpunosti „prisvojile“ pridjev „bosanski“ i „hercegovački“, a kao cilj postavile protjerivanje Srba iz BiH (bar jedna od njih), srpska strana je počela da smišlja ovo, kraće i suštinskije ime za svoju državu, za koju se već uveliko ginulo.

Ime „Srpska“ predlagano je od više učesnika, naročito onih vezanih za Crnu Goru. Nije ni čudo, jer u Crnoj Gori, u Zeti i sad postoji selo koje se zove Srpska, ali još više, jer se kod NJegoša u „Gorskom vijencu“ nalazi to ime u glasnim premišljanjima Vladike Danila, koji tuguje nad sudbinom svijeta:

...”vražje pleme pozoba narode –

Dan i narod, kako ćuku tica:

Murat Srpsku, a Bajazit Bosnu,

Murat Epir, a Muhamed Grčku,

Dva Selima Cipar i Afriku.

Svaki nešto, ne ostade ništa;

Strašilo je slušat što se radi!

Da danas živi, NJegošev Vladika Danilo imao bi iste razloge za ovakve riječi, jer je i dalje „strašilo slušat što se radi“. Ali ako je ta strahota vječna, vječna je i Srpska, i zemlja koja je svoje ime našla u najvećem srpskom epu najvećeg srpskog vladike i pjesnika.

Paraleno sa službenim djelovanjem, sasvim neslužbeno, grupa mladih ljudi, intelektualaca i patriota, izrodila je ideju da se nova, mlada, srpska država lijevo od Drine i zapadno od Srbije, nazove Republika Srpska. Nekako po uzoru na imena mnogih drugih država – Francuska, Švajcarska, NJemačka... Među njima svega desetak, bili su i Isidora Bjelica, Maja Gojković i Sonja Karadžić. Povezano idejama, generacijski, geografski. Više od dvije decenije kasnije, Maja Gojković će, kao predsjednik Skupštine Srbije gostovati u Narodnoj skupštini Republike Srpske. U neformalnom dijelu razgovora, a u prisustvu Sonje Karadžić-Jovičević, potpredsjednice NSRS, svom domaćinu, predsjedniku NS RS Nedeljku Čubriloviću, ispričaće priču u našem zajedničkom „kumovanju“ imenu naše Srpske, ponosna što je u tome učestvovala i što i danas, svojim stavovima i političkim djelovanjem, doprinosi njenom opstanku.

IMENA POSLANIKA SVIH SAZIVA

I saziv

24. 10. 1991. – 19. 10. 1996. godine

BJELOŠEVIĆ MILOVAN
BOGIĆ GAVRO
BUHA ALEKSA
BIJELIĆ SLOBODAN
BOSILJČIĆ LJUBO
BRĐANIN RADOSLAV
BUCALO VOJIN
BLAGOJEVIĆ STANKO
BORKOVIĆ RATKO
VASILJEVIĆ MLADENKO
VJEŠTICA MIROSLAV
VESELINOVIĆ NENAD
VIDIĆ DOBRIVOJE
VOJINOVIĆ MILENKO
GAKOVIĆ MOMIR
GRAHOVAC ANĐELKO
GAVRIĆ NEĐO
GLAMOČIĆ SLAVKO
GOLIJANIN MOMČILO
GOSTIĆ UROŠ
GRBIĆ BRANKO
DODIK MILORAD
ĐURIĆ DRAGAN
ĐEKANOVIĆ NEDELJKO
ERCEG NIKOLA
ZORIĆ MILAN
ZEKIĆ GORAN
ZELJKOVIĆ DUŠKO
JOLDIĆ MIODRAG
KUPREŠANIN VOJO
KASAGIĆ RAJKO

KUZMANOVIĆ MILORAD
KNEŽEVIĆ SAVO
KISIN NIKOLA
KALABIĆ RAJKO
KELEČEVIĆ ZLATKO
KEROVIĆ DRAGOMIR
KONTIĆ MARINKO
KOVAČEVIĆ VLADO
KOZIĆ DUŠAN
KALINIĆ DRAGAN
KRAJIŠNIK MOMČILO
LALOVIĆ GRUJO
LERO MILOŠ
MILOVANOVIĆ PANTELIIA
MILANOVIĆ MILOVAN
MAKSIMOVIC VOJISLAV
MILJANOVIĆ MITAR
MIJATOVIĆ JOVO
MIJATOVIĆ MIRKO
MALIDŽA MILAN
MEDIĆ STEVAN
MIĆIĆ MOMČILO
MILANOVIĆ DRAGAN
MILINKOVIĆ DOBRISLAV
MIĆIĆ DRAGOLJUB
MIŠIĆ BOŠKO
NAJDANOVIĆ MILUTIN
NOVAKOVIĆ MILAN
NEDIĆ MILADIN
NEĐIĆ ILIJA
NINKOVIĆ MILAN

OLJAČA OSTOJA
PANTIĆ MILENKO
PEJOVIĆ DUŠKO
PERIĆ NIKOLA
POPOVIĆ GORAN
RADIĆ TRIFKO
RAŠULA NEDELJKO
SRDIĆ SRĐA
SUBAŠIĆ PETAR
STUPAR VELJKO
SIMIĆ BRANKO
SIMIĆ MARKO
SPREMO RADOVAN
SPASOJEVIĆ MILAN
TIMARAC SVETOZAR
TRBOJEVIĆ MILAN
TEŠIĆ MILAN
TOŠIĆ MOMIR
ČANČAR PETKO
ĆORDA SAVO
UROŠEVIĆ DUŠAN
JOVANOVIĆ MIRKO
MARIČIĆ BOŠKO
JUGOVIĆ RISTO
SAVKIĆ TOMISLAV
STANIĆ MILENKO
JAĆIMOVIĆ IGNJO
BATINIĆ TOMISLAV
KOMLJENOVIĆ MOMČILO
TINTOR JOVAN

II saziv

19.10. 1996. godine – 26. 12. 1997. godine

ARSENOVIĆ ĐOJO
BATINIĆ TOMISLAV
BERETA ALEKSANDAR
BUHA ALEKSA
VASIĆ NEMANJA
VJEŠTICA MIROSLAV
VRKEŠ VLADO
VUKOVIĆ DUŠAN
VUJOVIĆ MILORAD
VUČUROVIĆ BOŽIDAR
ĐURIĆ BORIVOJE
ERCEG NIKOLA
JELIĆ MILAN

KALINIĆ DRAGAN
KNEŽEVIĆ SAVO
KOZIĆ DUŠAN
KOJIĆ SIMO
KRNJAJIĆ MILAN
KUZMANOVIĆ MILORAD
KUZMIĆ MILORAD
LAZIĆ MITAR
LAJŠIĆ DUŠAN
LALOVIĆ GRUJO
MAKSIMOVIC VOJISLAV
MARIĆ MILAN
MILIĆ BORIVOJE

MEDIĆ STEVAN
NEŠKOVIĆ LJILJANA
PAVIĆ MARKO
PARAVAC BORISLAV
PERIĆ MILADIN
PEJOVIĆ DUŠKO
PIVAŠEVIĆ STANKO
POPOVIĆ DUŠAN
POPOVIĆ GORAN
RADIĆ STEVO
SAVOVIĆ BRANIMIR
SIMIĆ LJUBISAV
SENDIĆ BORIVOJ

TUPAJIĆ MILAN
ŠAROVIĆ MIRKO
ŠINIK LAZO
TOHOLJ MIROSLAV
TOŠIĆ MOMIR
ČETOJEVIĆ VLADO
AREŽINA MLADEN
KRŠIĆ MLADEN
ILIĆ DRAGUTIN
TPIVANOVIĆ DRAGOLJUB
LATINOVIĆ ĐORĐE
MIRJANIĆ ŽELJKO
BAŠTINAC NENAD
VUČKOVIĆ OBRAD
STANKOVIĆ MILOVAN
PRODANOVIĆ LAZAR
MIRKOVIĆ MILE
MALIĆ MOMIR

POPLAŠEN NIKOLA
DAMJANOVIĆ PANTELIIJA
JOVANOVIĆ DRAGAN
BLAGOJEVIĆ MIRKO
RADOVANOVIĆ MIROSLAV
PERKOVIĆ MIKO
SPAIĆ MARKO
ŠAINOVIĆ MIRJANA
SAVIĆ LJUBIŠA
ČEGAR NEDELJKO
GUTIĆ SLOBODAN
LAZAREVIĆ PREDRAG
ŽUPLJANIN SLAVKO
AHMIĆ MEHMEDALIJA
BALIĆ HASAN
BEĆIROVIĆ HASAN
BIČO SAFET
DELIĆ DŽEVDO

DUDAKOVIĆ MESUD
DUGALIJA MURALEM
MUHAMEDAGIĆ FIKRET
RIZVAN ELVEDIN
SALIHBEGOVIĆ SMAIL
SELIMOVIC MIDHAT
HAMIDOVIĆ BESIM
HADŽIRAŠIDAGIĆ FARUK
ŠEPO ISMET
ŠAŠIVAREVIĆ DŽEVAD
DEDIĆ TEMIN
IBRAHIMPAŠIĆ SMAIL
TOMLJANOVIĆ TOMISLAV

III saziv

27.12. 1997. godine – 19.10. 1998. godine

BUHA ALEKSA
VASIĆ NEMANJA
VJEŠTICA MIROSLAV
TODOROVIĆ STOJAN
VUKOVIĆ MIČO
VUČUREVIĆ BOŽIDAR
GRABOVAC DRAGAN
KALINIĆ DRAGAN
KRNJAJIĆ MILAN
KOJIĆ SIMO
KNEŽEVIĆ SAVO
KUJUNDŽIĆ SLAVKO
LAZIĆ MITAR
MITRUŠIĆ MILOVAN
NOVAKOVIĆ MILAN
PARAVAC BORISLAV
PIVAŠČEVIĆ STANKO
RADIĆ STEVO
SAVOVIĆ BRANIMIR
SENDIĆ BORIVOJ
TOŠIĆ MOMIR
TUPAJIĆ MILAN
ČETOJEVIĆ VLADO
ŠAROVIĆ MIRKO
VUKOVIĆ DUŠAN
AHMIĆ MEHMEDALIJA
BIČO SAFET
BEĆIROVIĆ HASAN
JAHIĆ MENSUD
JUSUFOVIĆ MUNIB

KUNTO RAMO
MAJDANDŽIĆ FRANJO
MUJKANOVIĆ ALADIN
RIZVAN ELVEDIN
SALIHBEGOVIĆ SMAIL
SELIMOVIC MIDHAT
TIHIĆ SULEJMAN
HAMIDOVIĆ BESIM
HADŽIRAŠIDAGIĆ FARUK
ŠAŠIVAREVIĆ DŽEVAD
ŠEPO ISMET
DODIK MILORAD
BAŠTINAC NENAD
SIMIĆ KRSTAN
ANDRIĆ SAVO
VUJOVIĆ MILORAD
ĐAKOVIĆ MILENKO
ĐURIĆ MILOVAN
KNEŽEVIĆ OSTOJA
LJUBIČIĆ DRAGO
MITROVIĆ JOVAN
MLAĐENOVIĆ RADOJICA
MIHAJLOVIĆ SVETOZAR
RAKIĆ VITO
PETKOVIĆ BRANKO
RAKOVIĆ NADA
SOVILJ MIRKO
STANIŠIĆ VLADO
ŠLJIVIĆ RADOVAN
BLAGOJEVIĆ MIRKO

BUNIĆ SLOBODAN
VUJIČIĆ NIKO
VUKOJIČIĆ PETKO
DAMJANOVIĆ PANTELIIJA
KONČAR ĐURO
LAZIĆ MILAN
MARKELIĆ ČEDO
NIKOLIĆ ZORAN
POPLAŠEN NIKOLA
RADULOVIĆ SVETOZAR
RISTIĆ RADENKO
SPAJIĆ MARKO
CVIJETIĆ SLOBODAN
ŠAINOVIĆ MIRJANA
RADIŠIĆ ŽIVKO
ILIĆ DRAGUTIN
BURSAĆ RADOMIR
ĐOKIĆ PETAR
JANDRIĆ KRSTO
MIRKOVIĆ MILE
MIRJANIĆ ŽELJKO
PAVLOVIĆ RADE
TRIVANOVIĆ DRAGOLJUB
VUČKOVIĆ OBRAD
PRODANOVIĆ LAZAR
IBRAHIMPAŠIĆ SMAIL
ĐAPO MIRSAĐ
KNEŽEVIĆ VINKO
PEŠTOVIĆ VEDRAN

IV saziv
19.10. 1998. godine - 16.12. 2000. godine

BOJIĆ BORISLAV
VASIĆ NEMANJA
VOJINOVIĆ VUKAŠIN
VUKOVIĆ MIĆO
DUNJIĆ SLAVKO
ZLOJUTRO MILOŠ
JOVANOVIĆ MILOŠ
JOSIPOVIĆ MIĆO
KALINIĆ DRAGAN
LAZIĆ MITAR
MAKSIMOVIC VOJISLAV
MILIĆ BORIVOJE
NEŠKOVIĆ LJILJANA
PARAVAC BORISLAV
PETROVIĆ MIRJANA
RADIŠKOVIĆ JASMINKA
SAVOVIĆ BRANIMIR
TUPAJIĆ MILAN
ŠARABA SLOBODAN
ČAVIĆ DRAGAN
VUJOVIĆ MILORAD
KALABIĆ DRAGO
MITROVIĆ JOVAN
MLAĐENOVIĆ RADOJICA
PANIĆ MILENA
RODIĆ DRAGUTIN
SAVIĆ SNJEŽANA
SAVIĆ MILENKO
STANIŠIĆ VLADO
ŠLJIVIĆ RADOVAN
MARKOVIĆ-ELEZ MILICA

PETKOVIĆ BRANKO
RADIĆ SLAVICA
BAŠTINAC NENAD
DODIK MILORAD
MARINKOVIĆ LJILJANA
RADIĆ JOVO
SIMIĆ KRSTAN
SOLDAT-VUJANOVIĆ IRENA
KRAGULJ NIKOLA
ČUK DOBROSLAV
PETROVIĆ –ČASAR STANKA
ĐUKIĆ MILE
BEĆIREVIĆ HASAN
BIČO SAFET
GUŠIĆ DŽEVAD
ĐUZEL ŠUHRETA
JAHIĆ MENSURA
JUSUFOVIĆ MUNIB
KADRIĆ REMZIJA
KUNTO RAMO
MUJKANOVIĆ ALADIN
OSMANČEVIĆ DŽEVAD
PELESIĆ NEDŽMIJA
RIZVAN ELVEDIN
SADOVIĆ TARIK
TIHIĆ SULEJMAN
ŠAŠIVAREVIĆ NEDŽAD
ALIČIĆ AHMET
DAKIĆ MILIJANA
DEJANOVIĆ MIRJANA
KALAMANDA RADE
LAZIĆ MILAN

MARKELIĆ ČEDO
RADULOVIĆ SVETOZAR
RISTIĆ RADENKO
TRIPUNOVSKI ANGELA
NIKOLIĆ ZORAN
SPAIĆ MARKO
OSTOJIĆ VOJIN
BOLJANOVIĆ SLAVKO
STANIĆ MILENKO
PAJIĆ VESNA
RADOVANOVIĆ MIROSLAV
BRĐANIN RADOSLAV
RADIĆ PREDRAG
PRSTOJEVIĆ DUBRAVKO
KNEŽEVIĆ OSTOJA
PERKOVIĆ MIKO
TOMLJANOVIĆ TOMISLAV
MARINIĆ ZDRAVKO
REBAC MARIN
SELJUBAC VESNA
OSMIĆ ZEKERIJAH
AĆIMOVIĆ BUDIMIR
BILIĆ SLOBODAN
ĐOKIĆ PETAR
ILIĆ DRAGUTIN
MRDIĆ SLOBODAN
DUKIĆ GORDANA
KRPIĆ ŽELJKA
MALIĆ MOMIR
RADMANOVIĆ NEBOJŠA
ŠTICA MIRA
RADOJIČIĆ IGOR

V saziv
16.12. 2000. godine - 28.11. 2002. godine

BOJIĆ BORISLAV
VASIĆ NEMANJA
ČURGUZ PANTELIIJA
RAĐEVIĆ DESANKA
BERIĆ DUŠAN
VOJINOVIĆ VUKAŠIN
POPOVIĆ GORAN
ĐEKANOVIĆ NEDELJKO
STUPAR DUŠAN
EĆIM-ZLOJUTRO VESNA
PARAVAC BORISLAV
STOJIČIĆ DUŠAN

RISTIĆ ĐUKA
TRIFUNOVIĆ BRANKA
PLANINČEVIĆ NADE
JOSIPOVIĆ MIĆO
ARSENOVIĆ ĐOJO
SEKULIĆ JELICA
KOJIĆ SIMO
BENOVIĆ TOMO
JOVIĆ STOJAN
BANDUKA VIDOMIR
KALINIĆ DRAGAN
VASIĆ DRAGOMIR

TUPAJIĆ MILAN
STANIĆ MILENKO
SAVKIĆ TOMISLAV
ŠARABA SLOBODAN
RADOVIĆ NADE
VUKOVIĆ RADOSLAV
KOŠARAC MIRJANA
UMIĆEVIĆ MOMIR
MEDIĆ STEVAN
PEJOVIĆ DUŠKO
DUNJIĆ SLAVKO
TODOROVIĆ STOJAN

ĐAKOVIĆ NADA
IVANIĆ MLADEN
JURIŠIĆ MIRO
MIKEREVIĆ DRAGAN
DRAGIČEVIĆ PETAR
TRIFKOVIĆ NEVENKA
BABIĆ NADA
ĐERIĆ ZORAN
SAVIĆ RANKO
DUTINA JOVAN
ANTEŠEVIĆ MILENKO
KOZOMARA RISTO
SAKAN VELIMIR
RADOVANOVIĆ VINKO
KRAGULJ NIKOLA
ŠEVO NADA
SANDIĆ LJUBOMIR
RAJILIĆ SNJEŽANA
SIMIĆ KRSTAN
TEGELTIJA ZORAN
KOVAČ MILAN

ŽIVKOVIĆ MILORAD
PAJIĆ DRAGAN
NEŠKOVIĆ BRANKO
RADIĆ JOVO
JELAČA VESNA
ELENKOV RADOJKA
ČIRKIN SEAD
OSMANOVIĆ ADIL
TIHIĆ SULEJMAN
JAHIĆ MENSURA
GUŠIĆ DŽEVAD
BRANKOVIĆ OMER
JANDRIĆ KRSTO
MIKEŠ MIROSLAV
PAVLOVIĆ RADE
ĐOKIĆ PETAR
TRIVANOVIĆ DRAGOLJUB
DUKIĆ GORDANA
RADMANOVIĆ NEBOJŠA
PRODANOVIĆ LAZAR
NOVAKOVIĆ MIRKO

SUHONJIĆ REMZO
HAZNADAR DŽEVAD
SELJUBAC VESNA
OSMIĆ ZEKERIJAH
HODŽIĆ FATIMA
KARABEGOVIĆ ZLATAN
MURSELOVIĆ MUHAREM
OSMANČEVIĆ DŽEVAD
KADRIĆ REMZIJA
HALILAGIĆ RASIM
PAVIĆ MARKO
KOSTIĆ DRAGAN
MITROVIĆ JOVAN
PLAVŠIĆ BILJANA
FILIPIĆ MILORAD
CVIJIĆ RANKO
NEDIĆ SLAVKO
BOGOSAVAC STOJAN
ANTONIĆ GAVRILO
TOMISLAV TOMLJANOVIĆ

VI saziv

28.11. 2002. godine - 9.11. 2006. godine

ARSENOVIĆ ĐOJO
BERIĆ DUŠAN
BOJIĆ BORISLAV
VASIĆ DRAGOMIR
GLIGIĆ VOJISLAV
DUNJIĆ SLAVKO
EĆIM-ZLOJUTRO VESNA
ZEJAK VOJIN
KALINIĆ DRAGAN
KOŠARAC MIRJANA
KOVAČEVIĆ VLADO
MARIĆ LAZO
NINKOVIĆ MILAN
PLANINČEVIĆ NADE
PRTILO SLOBODAN
PETROVIĆ OBREN
PEJAKOVIĆ MIRKO
PIVAŠEVIĆ STANKO
SEKULIĆ JELICA
STANIĆ MILENKO
STOJIČIĆ DUŠAN
STOJANOVIĆ BRANISLAV
TUPAJIĆ MILAN
TOMAŠ DRAGANA
UMIČEVIĆ MOMIR
CVIJETIĆ DESANKA

KRČMAR PETAR
BABIĆ OLIVERA
NIKOLIĆ CVIJETIN
ĐUKANOVIĆ RODOLJUB
KRULJ BRANKA
BOROJEVIĆ KRSTAN
SAVIĆ SLOBODAN
TRIFUNOVIĆ BRANKA
KAZANOVIĆ JEZDIMIR
SAVKIĆ TOMISLAV
BERJAN VINKA
BATINIĆ CMILJKA
BJELOGRLIĆ RADOVAN
VIDOVIĆ ZORA
VOJVODIĆ DRAGAN
GOSTIĆ UROŠ
DODIK MILORAD
DUKIĆ GORDANA
ĐURIĆ GORDANA
IVANIĆ DIMITRIJE
KOVAČEVIĆ PREDRAG
PRODANOVIĆ LAZAR
RAJILIĆ SNJEŽANA
RADOJIČIĆ IGOR
RISTIĆ IVKA
SIMIĆ KRSTAN
SANDIĆ LJUBOMIR

TOPOLOVIĆ MILOVAN
TEŠANOVIĆ NADA
ČUK DOBROSLAV
ŠUŠIĆ ILIJA
JANJIĆ MIROSLAV
KOŠARAC STAŠA
JELAČA VESNA
ANTEŠEVIĆ MILENKO
ĐERIĆ ZORAN
IVANIĆ MLADEN
MIRKOVIĆ SAVO
SAKAN VELIMIR
SAVIĆ RANKO
SMILJANIĆ RANKO
POLJAŠEVIĆ VESELIN
TRIFKOVIĆ NEVENKA
TOMIĆ VITOMIR
BOROJEVIĆ MILOVAN
ZARIĆ MLAĐAN
AHMETOVIĆ SADIK
BRANKOVIĆ OMER
BUBIĆ SENIJA
HAFIZOVIĆ ŠEVKET
SADOVIĆ TARIK
GUŠIĆ DŽEVAD
ĐUDERIJA MURAT
BOLJANOVIĆ SLAVKO

LAZIĆ MILAN
MIHAJLICA MILANKO
RISTIĆ RADENKO
JAKOVLJEVIĆ MILOSAVA
MEMON TOMISLAV
MURSELOVIĆ MUHAREM
OSMANČEVIĆ DŽEVAD
KOPIĆ MEHMED

OSMIĆ ZEKERIJAH
POPOVIĆ SLOBODAN
ĐURIĆ NEĐO
TODORČEVIĆ RAJKO
ŠKREBIĆ DRAGUTIN
KALABIĆ DRAGO
MITROVIĆ HADŽI JOVAN
PAVIĆ MARKO

RADIĆ - POPOVIĆ SLAVICA
BOBIĆ RADOVAN
VUKOTIĆ DUŠKO
JOTANOVIĆ DARKO
TRBIĆ RADIVOJE
BOGOSAVAC STOJAN
NIKIĆ RUŽA
TOMLJANOVIĆ TOMISLAV

VII saziv
9.11. 2006. godine - 14.11. 2010. godine

BAŠTINAC NIKOLA
BJELOGRLIĆ RADOVAN
VIDOVIĆ ZORA
VIŠKOVIĆ RADOVAN
VOJVODIĆ DRAGAN
VUJIĆ ILIJA
VUKOVIĆ RADOVAN
GOSTIĆ UROŠ
DODIK MILORAD
DODIK SINIŠA
DUKIĆ GORDANA
ĐURIĆ GORDANA
JOVIČIĆ MILADIN
JOKIĆ SNJEŽANA
JUNGIĆ VESNA
IVANIĆ DIMITRIJE
KALAJDŽIĆ SANJA
KESIĆ ALEKSANDAR
KNEŽEVIĆ NEDELJKO
KOVAČEVIĆ JOVIŠA
KOVAČEVIĆ SVETISLAV
KOJIĆ ĐORĐA
KRALJEVIĆ MIROSLAV
LAZAREVIĆ STOJAN
LONČAREVIĆ GORAN
LUKIĆ JASNA
MAZALICA SRĐAN
MARKOVIĆ NOVKA
MARKOVIĆ OBREN
MIČIĆ PETAR
MIRJANIĆ ŽELJKO
MITROVIĆ PERO
MIHOLJČIĆ MIŠO

PAVIĆ DALIBOR
RADOJIČIĆ IGOR
RAJČEVIĆ PERICA
RISTIĆ IVKA
RUDIĆ BORO
SIMIĆ KRSTAN
TEŠANOVIĆ NADA
CVJETKOVIĆ MARIJA
KESIĆ NENAD
KLISARIĆ VANJA
BUGARINOVIĆ MILICA
MARIĆ NATAŠA
NIŠIĆ TATJANA
SAVIĆ UGLJEŠA
BOŽIĆ SNJEŽANA
BOJIĆ BORISLAV
VASIĆ BOŽIDAR
VASIĆ KOSTADIN
GAVRIĆ NIKOLA
GLIGIĆ VOJISLAV
GOVEDARICA O. VUKOTA
KRŠIĆ MLADEN
MARIĆ LAZO
MRKAJIĆ SLAVIŠA
PERKOVIĆ GORAN
PRTILO SLOBODAN
SAVIĆ RADO
STOJIČIĆ DUŠAN
TADIĆ OGNJEN
TOMAŠ DRAGANA
ŠKOBO BRANISLAV
STOJANOVIĆ TOMICA
BORENOVIĆ BRANISLAV

BUNDALO PERICA
ĐERIĆ ZORAN
IVANIĆ MLADEN
MIKEREVIĆ DRAGAN
SAVIĆ RANKO
STANOJEVIĆ ĐURO
ČEKIĆ DIANA
GOLIJANIN ALEKSANDAR
ĐURICA RADENKO
PAVIĆ MARKO
PRPOŠ TOMISLAV
STEVANOVIĆ SPOMENKA
ČUBRILOVIĆ NEDELJKO
RODIĆ DRAGUTIN
POPOVIĆ MIRA
JOVANOVIĆ NADA
AĆIMOVIĆ BUDIMIR
ĐOKIĆ PETAR
JOVIČIĆ ŽARKO
SADOVIĆ TARIK
HAFIZOVIĆ ŠEVKET
HOŠIĆ ZINAJDA
SALKIĆ RAMIZ
MURSELOVIĆ MUHAREM
SIVIĆ ŠABAN
ŠABOVIĆ MUNIBA
ĐOZIĆ ADIB
MIRSAD DURATOVIĆ
GRUJIĆ NOVO
MIHAJLICA MILANKO
KOPIĆ MEHMED

VIII saziv
15.11. 2010. godine - 24.11. 2014. godine

BAŠTINAC NIKOLA
BOBAR GAVRILO
BOŠKOVIĆ SAŠA
VASILIĆ SPOMENKO
VIŠKOVIĆ RADOVAN
VOJVODIĆ DRAGAN
VUKOVIĆ RADOVAN
GAVRANOVIĆ SLOBODAN
GOSTIĆ UROŠ
DALŠAŠO-LEPIR
ALEKSANDRA
DODIK SINIŠA
DUKIĆ GORDANA
ĐURIĆ DALIBOR
ĐURIĆ GORDANA
JOVANOVIĆ SVETOZAR
JOKIĆ SNJEŽANA
JUNGIĆ VESNA
KESIĆ NENAD
KOJIĆ ĐORĐA
KOJIĆ MIRKO
KRALJEVIĆ MIROSLAV
MAZALICA SRĐAN
MARIĆ VELJKO
MARKOVIĆ OBREN
MILOVANOVIĆ MIROSLAV
MIRJANIĆ ŽELJKO
MITROVIĆ GORAN
NOVAKOVIĆ- BURSAC
SNJEŽANA
PAVIĆ DALIBOR
RADOJIČIĆ IGOR
RISTIĆ IVKA

SAVIĆ DUŠICA
STANOJEVIĆ PETKO
STOJNIĆ RADMILA
TADIĆ DRAGO
TAMINDŽIJA ILIJA
TEŠANOVIĆ NADA
PAĐEN MILENKO
LUKIĆ SLAVICA
RUDIĆ BORO
LONČAREVIĆ GORAN
KOVAČ MILAN
BOGDANOVIĆ LJILJANA
BOŽIĆ SNJEŽANA
BUKVIĆ MIODRAG
VASIĆ KOSTADIN
GLAMOČAK NEDELJKO
GOVEDARICA O. VUKOTA
DRAGUTINOVIĆ OSTOJA
JERINIĆ BORIS
KOJIĆ MIROSLAV
KRŠIĆ MLADEN
LATINOVIĆ ZORAN
MAKSIMOVIĆ ZLATKO
MIRKIĆ LAZAR
PAŠIĆ RADOMIR
PERIŠIĆ NIKOLA
STANIĆ MILADIN
STEVANDIĆ NENAD
STOJANOVIĆ TOMICA
BANJAC DARKO
PAVIĆ MARKO
PANIĆ RANKICA
SREDIĆ SVJETLANA

STEVANOVIĆ SPOMENKA
TRNINIĆ NEĐO
ČUBRILOVIĆ NEDELJKO
ROSIĆ PREDRAG
KOCIĆ RADMILA
ERAK RADIVOJ
BORENOVIĆ BRANISLAV
VUČUREVIĆ SLAVKO
ĐERIĆ ZORAN
SAKAN VELIMIR
ČEKIĆ DIANA
DŽUVELEKOVIĆ BOŽO
ŠVRAKA MILAN
GOLIJANIN ALEKSANDAR
ĐOKIĆ PETAR
MARIĆ RISTO
SLADOJEVIĆ RADOJKA
ČUDIĆ SAŠA
STEVANČEVIĆ ILIJA
GLUHAKOVIĆ PREDRAG
ZAHIROVIĆ AMIR
POPOVIĆ SLOBODAN
ČIRKIN BEHZAD
GLIGIĆ VOJISLAV
JOVANOVIĆ SLAVICA
ČAVIĆ DRAGAN
BRATIĆ SENAD
SALKIĆ RAMIZ
JANDRIĆ KRSTO
ŠKREBIĆ DRAGUTIN
BOLJANOVIĆ SLAVKO

IX saziv
24.11 2014. godine - ...

AMIDŽIĆ SRĐAN
ADŽIĆ ZORAN
BAJIĆ N. VANJA
BOGDANIĆ DRAGAN
VIDAKOVIĆ MARKO
VIDIĆ BOJAN
VIŠKOVIĆ RADOVAN
VUKOVIĆ ČEDO
VUKOVIĆ RADOVAN
DAVIDOVIĆ DRAGOLJUB
ŽUNIĆ IGOR

JAGODIĆ MILORAD
JERINIĆ GORAN
JOVANOVIĆ SVETOZAR
JUNGIĆ VESNA
KELEČEVIĆ SNJEŽANA
KUZMIĆ NENAD
LOVRIĆ MILICA
MAKSIMOVIĆ SINIŠA
MARKOVIĆ OBREN
MILOVIĆ SRĐAN
PETROVIĆ LUKA

RADOJIČIĆ IGOR
SAVIĆ DUŠICA
STOJIČIĆ ŽELJKA
TADIĆ DRAGO
TAMINDŽIJA ILIJA
TEGELTIJA ZORAN
TEŠANOVIĆ GORDANA
LUKIĆ JASNA
KOVAČ MILAN
BANJAC DARKO
BERIĆ DUŠAN

BJELICA MILOVAN
BOŽOVIĆ MARINKO
BUTULIJA BRANKO
VASIĆ DRAGOMIR
GAVRIĆ NIKOLA
GLAMOČAK NEDELJKO
GOVEDARICA VUKOTA
DUNJIĆ SLAVKO
ILIĆ SINIŠA
JERINIĆ BORIS
JOKSIMOVIĆ STEVO
KARADŽIĆ JOVIĆEVIĆ
SONJA
OSTOJIĆ IGOR
PLANINČEVIĆ NADE
MAKSIMOVIĆ ZLATKO
MIHAJLICA MILANKO
NIKOLIĆ SLADANA
STANIĆ MILADIN
STEVANDIĆ NENAD
STEVANČEVIĆ ILIJA

STOJANOVIĆ TOMICA
ŠEŠIĆ DAVOR
MOTIKA NOVAK
GLIGORIĆ SLAVKO
DAKIĆ MILAN
ĐORĐIĆ GORAN
PAVIĆ MARKO
PETRIĆ NEDA
STEVANOVIĆ SPOMENKA
ČUBRILOVIĆ NEDELJKO
ŠUKALO ADAM
IVIĆ DUŠAN
BORENOVIĆ BRANISLAV
BRČKALO MIROSLAV
BUNDALO PERICA
VUČUREVIĆ SLAVKO
GALIĆ DRAGAN
MARKOVIĆ SLAVIŠA
ŠVRAKA MILAN
POLOGOŠ ZORAN
GOJKOVIĆ ZDENKA

ĐOKIĆ PETAR
PROTIĆ SLOBODAN
RISTIĆ DRAGAN
MILAKOVIĆ NEDELJKO
DRINIĆ DOBRILA
ANDRIĆ ZORKA
JANDRIĆ KRSTO
KRSMANOVIĆ ZDRAVKO
MITROVIĆ VOJIN
ČAVIĆ DRAGAN
BRATIĆ SENAD
LOVRIĆ IVANA
OSMANOVIĆ ADIL
RAMIĆ EDIN
ČIVIĆ NEDIM
ŽAKULA SIMUNA
NEŠKOVIĆ ŽELIMIR
OKIĆ MIHNET
BARJAKTAREVIĆ MURVET
IVIĆ DUŠKO

Rad Narodne skupštine od 1996. do 2016. godine

Narodna skupština 25. rođendan dočekuje u devetom sazivu

Piše: Boro Blagojević,
pomoćnik generalnog sekretara
Narodne skupštine

Nakon okončanja tragičnog ratnog sukoba u Bosni i Hercegovini i potpisivanja Dejtonsko-pariskog mirovnog sporazuma, Narodna skupština Republike Srpske je nastavila svoj parlamentarni rad.

Poslijeratni rad Narodne skupštine Republike Srpske ogledao se u legitimnoj borbi za izgradnju Republike Srpske, očuvanje Dejtonskog mirovnog sporazuma

i suzbijanju nastojanja, prije svih bošnjačkih predstavnika za reviziju Dejtonskog mirovnog sporazuma i unitarizacije Bosne i Hercegovine.

U poslijeratnom periodu Narodna skupština Republike Srpske je donijela veliki broj zakona, rezolucija, deklaracija, strategija, odluka, preporuka, programa i zaključaka

Prvi poslijeratni izbori u Republici Srpskoj održani su 14. septembra 1996. godine. Neposrednim glasanjem, na teritoriji Republike Srpske koja je bila jedna izborna jedinica, mandate su dobila 83 poslanika.

U prvoj poslijeratnoj Narodnoj skupštini natpolovičnu većinu, 45 poslanika dobila je Srpska demokratska stranka, 14 mandata Stranka demokratske akcije, a deset mandata Narodni savez za mir i progres, Srpska radikalna stranka Republike Srpske šest mandata, Patriotski-demokratski blok Republike Srpske dva mandata, Stranka za BiH dva mandata, Združena lista za BiH (SDP-UBSD-MBO-HSS) dva mandata, Srpska stranka Krajine jedan mandat i Srpska patriotska stranka (SPAS) jedan poslanički mandat.

Na prvoj konstitutivnoj sjednici održanoj 19. oktobra 1996. godine

za predsjednika Narodne skupštine je izabran Dragan Kalinić iz Srpske demokratske stranke. Narodna skupština na sjednici održanoj 27. novembra 1996. godine donijela je odluku o izboru Gojka Kličkovića za predsjednika Vlade Republike Srpske.

Nakon nekoliko održanih sjednica Narodne skupštine, uslijedio je period dubokih kriza, koje su se prelamale i u najvišem zakonodavnom tijelu. U političkoj krizi koja je nastupila između predsjednika Republike Srpske i Narodne skupštine, predsjednica Republike Srpske Biljana Plavšić je 3. jula 1997. godine raspustila Skupštinu, nakon čega su održani vanredni parlamentarni izbori 22. i 23. novembra 1997. godine.

Na tim izborima Srpska demokratska stranke dobija 24 mandata, Koalicija za BiH 16, a Srpski narodni savez Biljane Plavšić 15 poslanika, Srpska radikalna stranka Republike Srpske 15 mandata, Socijalistička partija Republike Srpske devet poslanika, a Stranka nezavisnih socijaldemokrata i Socijaldemokratska partija BiH osvojile su po dva mandata. Grupacije okupljene oko SDS-a na jednoj, i SNS-a na drugoj strani, imale su podjednaku podršku,

pa je o budućoj Vladi odlučivao jedan poslanički glas.

Nakon burnih sjednica, za predsjednika Narodne skupštine na Prvoj konstitutivnoj sjednici održanoj 12. januara 1998. godine izabran je Dragan Kalinić. U Bijeljini je 18. januara 1998. godine za predsjednika Vlade Republike Srpske izabran Milorad Dodik.

Narodna skupština na sjednici održanoj od 15. do 16. juna 1998. godine donijela je odluku o razrješenju predsjednika Narodne skupštine Republike Srpske Dragana Kalinića. Na istoj sjednici za predsjednika Narodne skupštine je izabran Petar Đokić.

Nakon toga, administrativno sjedište Narodne skupštine premješteno je sa Pala u Banjaluku.

Mandat poslanika trećeg saziva Narodne skupštine trajao je samo godinu dana.

Četvrti saziv parlamenta konstituisan je nakon izbora održanih 12. i 13. septembra 1998. godine. Za predsjednika Narodne skupštine na Prvoj konstitutivnoj sjednici održanoj 4. novembra 1998. godine

ponovo je izabran Petar Đokić. Na tim izborima za predsjednika Republike Srpske izabran je Nikola Poplašen, koji je smijenjen odlukom Visokog predstavnika za BiH samo šest mjeseci kasnije, 5. marta 1999. što je izazvalo još jednu veliku političku krizu.

Najviše poslanika u četvrtom sazivu parlamenta i ovoga puta imala je Srpska demokratska stranka, 19, Koalicija za cijelovitu i demokratsku Bosnu i Hercegovinu 15, Srpski narodni savez 12, Srpska radikalna stranka Republike Srpske 11, Socijalistička partija Republike Srpske 10, Stranka nezavisnih socijaldemokrata šest, Radikalna stranka Republike Srpske tri, Srpska koalicija za Republiku Srpsku dva, SDP BiH dva, Koalicija za kralja i otadžbinu jedan, Nova hrvatska inicijativa jedan i HDZ jedan mandat.

Međutim, skupštinsku većinu obezbijedila je suprotstavljena politička grupa, koja je odlučila da Miloradu Dodiku povjeri još jedan mandat na čelu najvišeg organa izvršne vlasti.

Ovaj mandat Narodne skupštine, između ostalog, biće zapamćen i po

političkoj krizi prouzrokovanoj konačnom arbitražnom odlukom, po kojoj je Brčko dobilo status Distrikta.

U ovom periodu Narodnu skupštinu posjećuje veliki broj visokih inostranih delegacija koji su ocijenili da je Srpska postala otvorenije društvo. U ovom mandatnom razdoblju, poslanici su preselili iz Banskog dvora u nekadašnji Dom vojske u Banjaluci, preuređen u zdanje Narodne skupštine Republike Srpske, u kojem poslanici i stručne službe dobijaju odgovarajuće uslove za rad.

Najveće promjene načina izbora poslanika Narodne skupštine RS uvedene su na izborima 11. septembra 2000. godine.

Kandidati za poslanike, podršku za mandate sutražili u šest izbornih jedinica, na otvorenim kandidatskim listama i sistemu kompenzacionih mandata.

Na tim izborima SDS je ponovo dobio najviše poslanika – 31, novoosnovana Partija demokratskog progresa imala je 11 mjesta u Narodnoj skupštini, koliko i Stranka nezavisnih socijaldemokrata, Stranka demokratske akcije šest poslanika, Socijalistička partija Republike Srpske četiri, Demokratska socijalistička partija Republike Srpske četiri, SDP BiH četiri, Stranka za BiH četiri, Demokratski narodni savez tri, Srpski narodni savez dva, Penzionerska stranka Republike Srpske jedno, Nova hrvatska inicijativa jedno i Demokratska stranka Republike Srpske jedno poslaničko mjesto.

Za predsjednika Narodne skupštine na sjednici održanoj 16. decembra 2000. godine izabran je Dragan Kalinić iz SDS-a. Za predsjednika Vlade Republike Srpske na sjednici Narodne skupštine održanoj 12. januara 2001. godine izabran je Mladen Ivanić, predsjednik PDP-a.

Narodna skupština je na sjednici održanoj 15. marta 2001. godine

donijela Rezoluciju o zaštiti interesa Republike Srpske, kojom su odbačene sve eventualne inicijative za promjenu Dejtonske ustavne strukture Bosne i Hercegovine bez saglasnosti njenih konstitutivnih naroda.

Na poslanicima ovog saziva bila je obaveza da primjene Odluku Ustavnog suda BiH, iz jula 2000. kojom je definisano da su Srbi, Hrvati i Bošnjaci konstitutivni na cijeloj teritoriji BiH.

Amandmanima na Ustav Republike Srpske iz 2002. godine uvedeno je Vijeće naroda Republike Srpske čija je osnovna funkcija da štiti vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda u RS. Zakoni ili drugi propisi ili akti koje izglasa Narodna skupština će se dostaviti i razmatrati od strane Vijeća naroda ako se isti odnosi na vitalni interes definisan u Amandmanu LXXVII. Ukoliko se u Vijeću naroda postigne saglasnost o amandmanima takav zakon, propis ili akt se ponovo podnosi Narodnoj skupštini na odobravanje. Ukoliko saglasnost nije moguća u Vijeću naroda ili ukoliko se na prijedlog amandmana ne dobije saglasnost formiraće se Zajednička komisija od predstavnika Narodne skupštine i Vijeća naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi konsenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona. Ukoliko se tekst zakona usaglasa zakon se smatra usvojenim. Ukoliko Zajednička komisija ne postigne saglasnost, pitanje se prosleđuje Ustavnom sudu Republike Srpske da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.

Vijeće naroda Republike Srpske čini 28 delegata, po osam iz svakog konstitutivnog naroda Srba, Hrvata i Bošnjaka i četiri delegata iz reda ostalih. Od konstituisanja do danas Vijeće naroda imalo je četiri saziva delegata. Zajednička komisija Narodne skupštine i Vijeća naroda

Republike Srpske na Četvrtoj sjednici održanoj 30. jula 2004. godine donijela je Poslovnik o radu Zajedničke komisije Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske za usaglašavanje zakona, propisa i akata, kojim je definisan osnovni zadatak ove komisije. Od tada traje rad Zajedničke komisije, kao tijela za usaglašavanje akata između Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske, a nakon pokrenute zaštite vitalnog nacionalnog interesa nekog od konstitutivnog naroda.

Centralna izborna komisija BiH prvi put je 5. oktobra 2002. organizovala izbore za Narodnu skupštinu RS, a mandat poslanika Narodne skupštine produžen je na četiri godine. Ranije izbore kada su mandati narodnih poslanika trajali dvije godine sprovodili su OEBS i Privremena izborna komisija.

Nakon izbora održanih za Narodnu skupštinu izabran je njen šesti saziv. U skupštinske klupe sjelo je 26 poslanika SDS-a, 19 SNSD-a i 9 PDP-a, Stranka demokratske akcije 6, Srpska radikalna stranka Republike Srpske 4, Socijalistička partija Republike Srpske 3, Demokratski narodni savez 3, Stranka za B i H 4, SDP B i H 3, Penzionerska stranka Republike Srpske 1, Savez narodnog preporoda 1, Srpski narodni savez 1, Demokratska patriotska stranka 1, Demokratska stranka Republike Srpske 1 i Nova hrvatska inicijativa 1 poslanički mandat. Za predsjednika Narodne skupštine ponovo je izabran Dragan Kalinić. Narodna skupština na Drugoj sjednici održanoj 17. januara 2003. godine za predsjednika Vlade Republike Srpske je izabrala Dragana Mikerević iz PDP. U međuvremenu 29. aprila 2003. godine po prvi puta je konstituisano Vijeće naroda Republike Srpske. Predsjednika Narodne skupštine Držana Kalinića, pod optužbom da pomaže haškim optuženicima 29. juna 2004., sa pozicije predsjednika Narodne skupštine smijenjuje Visoki

predstavnik za Bosnu i Hercegovinu. Nakon smjene Dragana Kalinića, za predsjednika parlamenta izabran je njegov stranački kolega iz SDS-a Dušan Stojičić na Devetnaestoj sjednici Narodne skupštine održanoj 20. jula 2004. godine.

U drugoj polovini mandata Skupština je birala novu izvršnu vlast i na sjednici održanoj 15. februara 2005. godine za predsjednika Vlade Republike Srpske izabrala Peru Bukejlovića iz SDS-a. Samo nekoliko mjeseci prije isteka mandata ovog saziva, Narodna skupština je izglasala nepovjerenje Vladi Republike Srpske. Na sjednici održanoj 28. februara 2006. godine za predsjednika Narodne skupštine je izabran Igor Radojičić. Narodni poslanici su na istoj sjednici izabrali novu Vladu Republike Srpske. Predsjednik Vlade ponovo postaje Milorad Dodik iz SNSD-a.

Savez nezavisnih socijaldemokrata, ubjedljivo pobjeđuje na izborima održanim 1. oktobra 2006. Nakon tih izbora Klub SNSD-a u Narodnoj skupštini ima 41 poslanika, SDS 17, PDP 8, Demokratski narodni savez 4, Socijalistička partija 3, Srpska radikalna stranka RS 2, Stranka za BiH 4, Stranka demokratske akcije 3 i SDP B i H sa jednim poslaničkim mjestom.

Narodna skupština, ponovo za predsjednika Skupštine na sjednici održanoj 9. novembra 2006. godine,

bira Igora Radojičića iz stranke koja je dobila najveći broj glasova birača. Na sjednici Narodne skupštine održanoj 30. novembra 2006. godine za predsjednika Vlade Republike Srpske izabran je Milorad Dodik.

Zakonom o amblemu Republike Srpske koji je donesen na Devetoj sjednici održanoj 23. aprila 2007. godine određen je oblik, svrha i upotreba amblema Republike Srpske. Tako su, pod pritiskom međunarodne zajednice, izglasani novi simboli Republike Srpske, jer je ranije Ustavni sud BiH konstatovao da dotadašnji grb i himna nisu ogovarajući za sva tri konstitutivna naroda.

Dvije godine kasnije, na osnovu izbora održanih 3. oktobra 2010. zakletvu su položili poslanici osmog saziva. Poslaničke mandate dobilo je 10 stranaka i koalicija.

SNSD je dobio najveći broj glasova, dovoljan za 37 poslaničkih mandata. SDS je imao 18 mjesta u skupštinskim klupama. Treći po snazi bio je sedmočlani klub PDP-a, Demokratski narodni savez 6, Socijalistička partija i Partija ujedinjenih penzionera 4, Demokratska partija - Dragan Čavić 3, SDP B i H 3, Narodna demokratska stranka 2, Stranka demokratske akcije 2 i Srpska radikalna stranka Republike Srpske jedan poslanički mandat.

Narodna skupština na sjednici održanoj 15. novembra 2010. godine za predsjednika Narodne skupštine je

izabrala Igora Radojičića.

Povjerenje Narodne skupštine da vodi Vladu dobio je Aleksandar Džombić iz SNSD-a na sjednici Narodne skupštine održanoj 29. decembra 2010. godine. Narodna skupština je na sjednici održanoj 27. februara 2013. godine usvojila ostavku Vlade Republike Srpske. U vezi s navedenim Narodna skupština je na sjednici održanoj 12. marta 2013. godine za predsjednika Vlade Republike Srpske izabrala Željku Cvijanović.

Na izborima, održanim 12. oktobra 2014. najviše glasova, ponovo je dobio SNSD. Na Prvoj konstitutivnoj sjednici Narodne skupštine održanoj 24. novembra 2014. godine potvrđeni su mandati 29 poslanika SNSD-a, 24 poslanika koalicije okupljene oko SDS-a (SDS-PUP-SRS RS) i osam DNS-NS-SRS, koji je dobio priliku da predloži predsjednika Parlamenta, PDP sedam poslanika, Koalicije „Domovina“ pet poslanika, NDP pet poslanika i pet poslanika Socijalističke partije. Za šestog predsjednika od osnivanja Narodne skupštine Republike Srpske na navedenoj sjednici Skupštine izabran je Nedeljko Čubrilović.

Poslanici devetog saziva su rukovođenje Vladom ponovo povjerali Željki Cvijanović iz SNSD-a na sjednici Narodne skupštine održanoj 18. decembra 2014. godine.

Specijalno izdanje
Kvorum – Narodna skupština
Republike Srpske 1991 – 2016.

Uređuje:
Uređivački odbor

Izdavač:
Narodna skupština
Republike Srpske,
Vuka Karadžića broj 2,
78 000 Banjaluka

Štampa i dizajn:
PPGD „Komesgrafika“ d.o.o.
Banjaluka

1991 - 2016.